

Стопанска Банка АД - Скопје

**Годишен извештај за
2020 година**

Скопје, април 2021 година

Содржина:

Преглед на активностите во 2020 година	1
Финансиски показатели.....	2
Економско опкружување	3
Основни макроекономски показатели.....	5
Банкарски сектор и СБ	6
Финансиско работење.....	6
Средства и обврски	8
Банкарство на мало	10
Корпоративно банкарство	13
Управување со ризици	13
Управување со кредитен ризик.....	13
Управување со ликвидносен ризик.....	13
Управување со ризикот од промена во каматните стапки	21
Управување со валутен ризик	22
Управување со оперативен ризик	22
Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест.....	23
Активности за контрола на усогласеноста со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот.....	24
Заштита на лични податоци.....	25
Извештај за корпоративно управување за 2020 година	27

Преглед на активностите во 2020 година

Пандемијата на КОВИД – 19 ја одбележа 2020 година со тежок удар врз здравјето на луѓето, ги наруши финансиските текови, ги намали економските активности и доведе до контракција на глобалниот економски систем. Фокусот на сите релевантни економски агенти беше ставен на зачувување на глобалното здравје и обезбедување на работни услови според новонастанатата ситуација. Банките во земјата активно ги поддржаа мерките на Владата, давајќи приоритет на најпогодениот дел од населението и компаниите, ставајќи ја целата банкарска инфраструктура на располагање.

Стопанска Банка АД Скопје активно учествуваше во сите мерки кои што беа иницирани не само од Владата, туку и од Централната банка, како што е овозможување на одложување на отплатата на кредити познати како „*covid moratoria measures*“. Покрај тоа, Банката реализираше многу донации во јавните здравствени установи. Менаџментот на Банката е вклучен и активно ги поддржува сите потребни мерки со што се овозможува континуитет и висок квалитет во обезбедувањето на банкарски услуги.

Имплементацијата на стратегијата на Банката во склопот на добро дефинирана и спроведена рамка за управување со ризици, капитал и ликвидност продолжи да добива на интензитет и покрај пандемијата во текот на 2020 година. Банката се обидува да им понуди на своите клиенти уникатно банкарско искуство и има за цел да постигне одржлив и профитабилен раст. Корпоративната одржливост на Банката значи можност за исполнување на очекувањата на сите заинтересирани страни и за исполнување на нејзините обврски, не само денес, туку и во иднина. Од таа причина, Банката постојано води рамнотежа помеѓу здрава профитабилност и задоволување на потребите на своите клиенти поддржувајќи ги нивните деловни потреби, да биде сигурен партнер и истовремено да покаже свесност кон општеството преку поттикнување на одговорно однесување.

Имајќи ја предвид моменталната економска клима и услови на пазарот, СБ повторно успеа да испорача забележителни резултати, кои ја демонстрираат отпорноста на деловниот модел и успешното управување со сите деловни аспекти на работењето и во редовни и во вонредни економски околности. Моќниот бренд остана симбол за извонредни услуги, доверба и сигурност. Како резултат на тоа, на крајот од годината, Банката забележа профит пред оданочување од 35,3 милиони евра, што е помалку од предходната година за 18%, како резултат на пандемијата и намалениот обем во скоро сите сегменти на банкарското работење.

Вкупните средства на Банката достигнаа 1.718,3 милиони евра, RoA изнесуваше 1,9%, додека RoE достигна 12,1%, што укажува на растечки потенцијали за бизнисот и стабилни приноси за акционерите. Со значајното ниво на капиталот, кој обезбеди коефициент на адекватност од 16,8%, СБ потврди дека е еден од најстабилните и најсигурни финансиски партнери во земјата.

Финансиски показатели

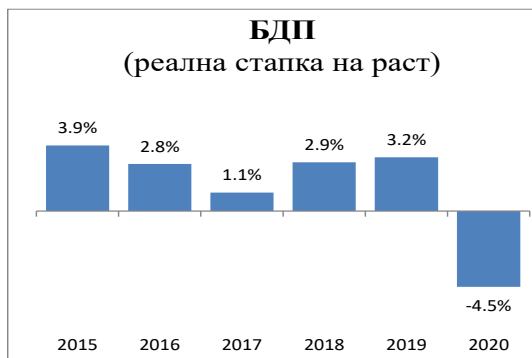
во милиони евра	2019	2020	промена %
Индикатори на Билансот на успех			
Нето приходи од камати	58.7	60.2	2.6%
Нето приходи од провизии	13.4	12.0	-10.4%
Нето приходи од тргување	1.5	1.6	6.7%
Останати приходи од дејноста	8.6	5.7	-33.7%
Вкупни приходи	82.2	79.6	-3.2%
Оперативни трошоци	-28.4	-28.6	0.7%
Нето оперативни приходи	53.8	50.9	-5.4%
Исправка на вредност	-10.8	-15.7	45.4%
Добивка пред оданочување	43.0	35.3	-17.9%
Данок на добивка	-4.5	-3.2	-28.9%
Нето добивка	38.6	32.1	-16.8%
Индикатори на Билансот на состојба			
Парични средства и парични еквиваленти	359.3	285.3	-20.6%
Вложувања во хартии од вредност	141.4	238.5	68.7%
Вкупни кредити (брuto)	1,121.8	1,195.9	6.6%
Кредити на население	769.3	801.3	4.2%
Корпоративни кредити	352.5	394.6	11.9%
Резервации	40.3	45.0	11.7%
Останати средства	39.1	43.6	11.5%
Вкупна актива	1,621.3	1,718.3	6.0%
Вкупни депозити	1,347.6	1,404.1	4.2%
Депозити на население	1,027.9	1,071.8	4.3%
Корпоративни депозити	319.7	332.3	3.9%
Останати обврски	25.6	32.5	27.0%
Капитал	248.2	281.7	13.5%
Вкупно обврски, капитал и резерви	1,621.3	1,718.3	6.0%
Финансиски коефициенти			
Нето каматна маргина	4.4%	4.2%	-21.9
Коефициент на расходи / приходи	34.6%	36.0%	143.2
Поврат на средства - ROA	2.5%	1.9%	-57.3
Поврат на капитал - ROE	16.8%	12.1%	-472.6
Коефициент на кредити / депозити (брuto)	83.2%	85.2%	192.8
Коефициент на адекватност на капиталот	16.3%	16.8%	58.1
Оперативни индикатори			
Број на филијали	65	64	-1
Број на вработени (крај на период)	1021	1020	-1

Забелешка: Сите податоци во овој Извештај што се однесуваат на Стопанска Банка АД – Скопје се врз основа на финансиските извештаи изготвени во согласност со сметководствените прописи кои се применуваат во земјата и регулативата на НБРСМ.

Економско опкружување

Во 2020 година светот беше заробен од суровата пандемија на корона вирусот. Огромни предизвици излегоа на површина заканувајќи се по животите на луѓето и нивната егзистенција. Големите нарушувања во здравството и економската активност донесоа катастрофални последици за луѓето, бизнисите, финансиските институции и општеството како целина. Глобалната несигурност ќе продолжи и во претстојната година иако процесот на вакцинација започна во многу земји.

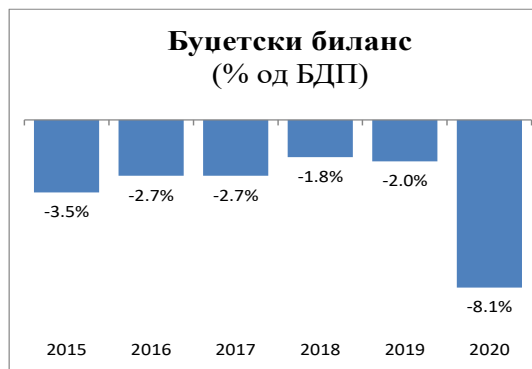
Во овие незапаметени времиња и домашната економија ги почувствува последиците од светската здравствена и економска криза. Последните достапни податоци покажуваат дека Бруто Домашниот Производ (БДП) во 2020 година забележа пад од 4,5%. Единствено јавната потрошувачка се зголеми, додека сите други расходни компоненти беа негативни. Проекциите за годината пред нас се позитивни, под претпоставени поволни движења во врска со КОВИД – 19.

Во услови на негативен произведен јаз, индексот на потрошувачки цени во 2020 година се зголеми за 1,2% главно воден од повисоките цени на електричната енергија и храната. Постепеното економско закрепнување не се очекува да создаде поголеми притисоци од побарувачката, па следствено инфлацијата треба да остане умерена на среден рок. Ризиците главно се однесуваат на увозните цени на храната и енергијата.

Буџетскиот дефицит на крајот од 2020 година достигна рекордно ниво од 873,1 милиони евра или 8,1% од БДП, што претставува значаен скок од минатогодишните 2%. Буџетот силно ги поддржа четирите пакети на економски мерки за граѓани и бизниси погодени од КОВИД – 19. Приходите се намалија за 6,9%, додека расходите беа повисоки за 12% во однос на 2019 година. Притоа, тековните трошоци пораснаа за 452 милиони евра или 14%. Во 2021 година буџетскиот дефицит се очекува да се намали на 4,9% од БДП. Со крајот на 2020 година, **јавниот долг** ја надмина психолошката граница од 60% од БДП, достигнувајќи 6.483,3 милиони евра (60,2% од БДП), што претставува

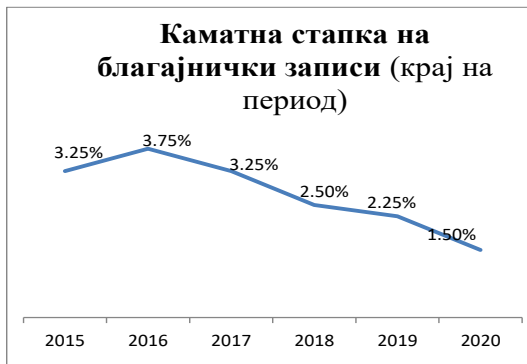

пораст од 942,4 милиони евра споредено со 2019 година. Најголем раст беше евидентиран во вториот квартал со емитувањето на седмата Еврообврзница во износ од 700 милиони евра (рок на доспевање од 6 години и каматна стапка од 3,675%) и заемот од ММФ во износ од 176,5 милиони евра, двете со цел да се обезбеди ликвидност во услови на пандемија.

Надворешната позиција во 2020 година остана стабилна резултирајќи со дефицит на тековната сметка од 373 милиони евра или 3,5% од БДП, нешто повисоко од 2019 година. Приватните трансфери значајно се намалија за 411,3 милиони евра или 23,9%, но и покрај тоа тие покрија 95,3% од трговскиот дефицит бидејќи и тој беше понизок за 15%. Во однос на финансиската сметка, странските директни инвестиции изнесуваа 239,8 милиони евра, 39,9% пониски од претходната година. Соодветното ниво на девизни резерви (3.359,9 милиони евра или 5,3 месечна покриеност на увозот) овозможи доволна амортизација при потенцијални непредвидени шокови.

Во овие пандемиски услови монетарната политика во 2020 година го задржа својот релаксиран карактер. НБРСМ ја намали основната каматна стапка на благајнички записи во три наврати до историски најниско ниво од 1,5% и исто така одговори на кризата со низа мерки за подобрување на ликвидноста, како на пример намалување на задолжителната резерва. Со оглед на стабилната инфлација и силната позиција на девизните резерви, поголеми нерамнотежи не се очекуваат во 2021 година. Сепак, доколку такви нерамнотежи се случат, прилагодливата монетарна политика е во состојба соодветно да одговори.

Во вакво специфично опкружување банкарскиот систем успеа да остане солидно капитализиран, ликвиден и профитабилен. На крајот од годината депозитниот раст достигна 5,9% на годишно ниво. Притоа, корпоративните депозити забележаа посилен раст од 10,1%, додека депозитите на население пораснаа за 4,6%. Кредитниот раст на крајот од 2020 година застана на 4,7%. Кредитите на население се зголемија за 8%, додека корпоративните кредити беа повисоки за 1,1%. Нефункционалните изложености продолжија да опаѓаат достигнувајќи 3,3%. Во таква средина коефициентот

на кредити во однос на депозити на крајот од годината изнесуваше 82,1%. Адекватноста на капиталот на банкарскиот сектор на 31.12.2020 беше 16,7%. Показателите на профитабилност ROA и ROE беа слични како минатата година достигнувајќи 1,3% и 11,3% соодветно. Генерално, банкарскиот систем останува здрав, иако ризиците мора да се следат внимателно.

Основни макроекономски показатели

	2016	2017	2018	2019	2020
Производство					
Бруто Домашен Производ (реална стапка на раст)	2.8	1.1	2.9	3.2	-4.5
Индустриско производство (годишна стапка на раст)	3.4	0.2	5.4	3.7	-9.5
Цени, плати и продуктивност					
Индекс на трошоци на живот (годишен просек)	-0.2	1.4	1.5	0.8	1.2
Индекс на трошоци на живот (крај на година)	-0.2	2.4	0.9	0.4	2.3
Индекс на цени на производители (годишен просек)	-0.1	0.5	-0.3	0.9	0.8
Индекс на цени на производители (крај на година)	-0.6	1.4	-0.8	1.1	1.8
Реални плати (годишна стапка на раст)	2.2	1.2	4.4	3.1	6.5
Статистика на владини финансии					
Будетско салдо (% од БДП)	-2.7	-2.7	-1.8	-2	-8.1
Надворешен сектор					
Биланс на тековна сметка (% од БДП)	-2.9	-1	-0.1	-3.3	-3.5
Извоз на стоки и услуги (во милиони евра)	4,919	5,509	6,463	6,958	6,258
Увоз на стоки и услуги (во милиони евра)	6,391	6,921	7,828	8,578	7,635
Извоз на стоки и услуги (стапка на раст)	11.2	12.0	17.3	7.7	-10.1
Увоз на стоки и услуги (стапка на раст)	8.4	8.3	13.1	9.6	-11.0
Бруто надворешен долг (во милиони евра)	7,217	7,372	7,844	8,154	8,630
Девизни резерви (во милиони евра)	2,613	2,336	2,867	3,263	3,360
Курс МКД / ЕУР (просек)	61.60	61.6	61.51	61.52	61.69
Монетарни агрегати					
M1 стапка на раст (дек. / дек.)	9.9	10.7	18.7	17.2	16.4
M2 стапка на раст (дек. / дек.)	6.1	4.1	11.8	9.9	11.2
M2 денари стапка на раст (дек. / дек.)	5.2	5.4	14.5	12.7	10.6
M4 стапка на раст (дек. / дек.)	6.1	5.3	11.8	9.3	6.9
M4 денари стапка на раст (дек. / дек.)	5.0	6.4	14.0	11.4	5.5
Кредити на приватен сектор	1.0	5.7	7.3	6.0	4.7
Каматни стапки					
Пазар на пари (годишен просек)	1.14	1.10	1.07	1.10	1.07
Благајнички записи (годишен просек)	3.73	3.30	2.92	2.29	1.64
Пазар на пари (крај на период)	1.04	1.10	1.09	1.13	1.10
Благајнички записи (крај на период)	3.75	3.25	2.50	2.25	1.50
Пазар на капитал					
Индекс на Македонска Берза - МБИ (стапка на раст на крај на година)	16.5	18.9	36.6	34.0	1.2

Извори: Министерство за финансии, Државен завод за статистика, Народна Банка на РСМ

Банкарски сектор и СБ

(во милиони денари)

Позиција/Показател	Банкарски сектор	СБ	Пазарен удел
Вкупна актива	585,500	106,028	18%
Вкупни кредити	353,502	72,697	21%
Вкупни депозити	430,870	85,372	20%
Кредитен раст-население	6.8%	2.7%	
Кредитен раст-правни лица	0.9%	12.1%	
Депозитен раст	6.2%	5.4%	
Поврат на средства (ROA)	1.3%	1.9%	
Поврат на капитал (ROE)	11.3%	12.1%	
Трошоци / Приходи (C:I)	48.2%	36.0%	
Нето каматна маргина (NIM)	2.7%	4.2%	
Нефункционална изложеност	3.4%	3.7%	
Адекватност на капиталот	16.7%	16.8%	

Извор: Податоците за банкарскиот сектор се од НБРСМ

Стопанска Банка АД Скопје поседува 18,1% од вкупната актива на банкарскиот сектор и 1/5 од депозитите и кредитите. Во 2020 година реализираната стапка на раст на кредитите беше 5,8% и 5,4% на депозитите. Во текот на 2020 година, перформансите на Банката беа во многу аспекти подобри во споредба со вкупниот банкарски сектор како што е прикажано погоре. Имено, повратот на средства беше 1,9% наспроти 1,3%, повратот на капитал 12,1% наспроти 11,3%, нето каматната маргина 4,2% наспроти 2,7% и коефициентот трошоци/приходи далеку под банкарскиот сектор со извонредни 36% наспроти 48,2%. Стапката на адекватност на капиталот беше 16,8%, нешто повисока од банкарскиот сектор.

Финансиско работење

Најважните аспекти од финансиското работење на Банката се посочени подолу:

Приходи од камати

Во текот на 2020 година приходите од камати на кредити на население изнесуваа 49,3 милиони евра, со што имаа најголемо учество во вкупните приходи од камати од 73,6%. Во исто време, каматните приходи од корпоративни и други активности (инвестиции во хартии од вредност, меѓубанкарски пласмани и др.) изнесуваа 17,7 милиони евра, односно

беа пониски за 11,5% споредено со претходната година. Во услови на постојан тренд на опаѓање на каматните стапки, вкупните приходи од камати изнесуваа 67 милиони евра.

Во милиони евра

	2019	2020	% промена
Приходи од камати	68.4	67.0	-2.0%
Кредити на физички лица	48.3	49.3	2.1%
Кредити на правни лица	13.1	12.6	-3.8%
Останато	6.9	5.1	-26.1%

Расходи од камати

Како резултат на опаѓачкиот тренд на каматните стапки, па дури и постоењето на негативни стапки во евро-зоната, Банката регистрираше намалување на расходите од камати во просек околу 30%.

Во милиони евра

	2019	2020	% промена
Расходи од камати	9.7	6.8	-29.9%
Депозити на физички лица	7.4	5.2	-29.7%
Депозити на правни лица	1.0	0.6	-40.0%
Останати обврски	1.3	1.1	-15.4%

Нето приходи од камати

Нето приходите од камати изнесуваа 60,2 милиони евра и се зголемија за 2,6% главно поради намалените расходи од камати, делумно како резултат на пониските каматни стапки на депозити при нивна преоценка, а делумно како резултат на промената на рочната структура на депозитите и поместување во категорија со пократка рочност. Трендот на опаѓање на каматните стапки е забележлив кај приходите од камати, каде што дури и со зголемено салдо на кредити, Банката оствари намален приход од камати за 2%.

Во милиони евра

	2019	2020	% промена
Нето каматни приходи	58.7	60.2	2.6%
Каматни приходи	68.4	67.0	-2.0%
Каматни расходи	9.7	6.8	-29.9%

Приходи од провизии и надоместоци

Во 2020 година нето приходите од провизии и надоместоци достигнаа 12 милиони евра. Во рамките на ова, најзначајниот дел (42,5%) се однесува на надоместоци од трансфери на средства во износ од 5,1 милиони евра, забележувајќи пад од 5,6% во споредба со минатата година. Имајќи предвид дека намалената трансакциска активност во земјата поради пандемијата е меѓу 20-25%, овој тренд покажува дека Банката успеа да ги одржи своите услуги на подобро ниво. Нето приходот од кредитни активности е втора по големина ставка на надоместок, која на крајот од 2020 година изнесуваше 3,8 милиони евра, што претставува 31,7% од вкупниот приход од провизии и надоместоци.

Во милиони евра

	2019	2020	% промена
Нето приходи од провизии и надоместоци	13.4	12.0	-10.4%
Кредити	5.0	3.8	-24.0%
Гаранции	0.6	0.7	16.7%
Трансфер на средства	5.4	5.1	-5.6%
Останато	2.4	2.4	0.0%

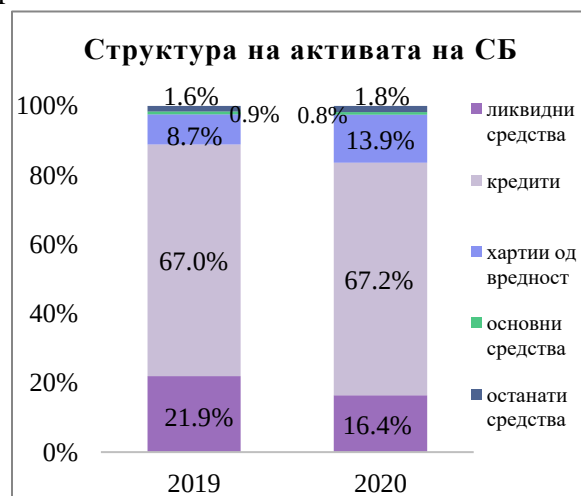
Оперативни расходи

Во текот на 2020 година Банката продолжи да се стреми кон оперативна совршеност и во трошочната ефикасност и во управувањето со ризиците, што резултираше со одржување на трошоците во согласност со буџетот и одржување на солиден кредитен квалитет. Вкупниот оперативен трошок изнесуваше 28,6 милиони евра и остана на исто ниво како и минатата година, и покрај зголемените трошоци поврзани со пандемијата. Поради воспоставената ефективна политика за ограничување на трошоците, Банката успеа да го одржи релативно нискиот коефициент на трошоци во однос на приходи од 36%, значително под просекот на банкарскиот сектор.

Средства и Обврски

Средства

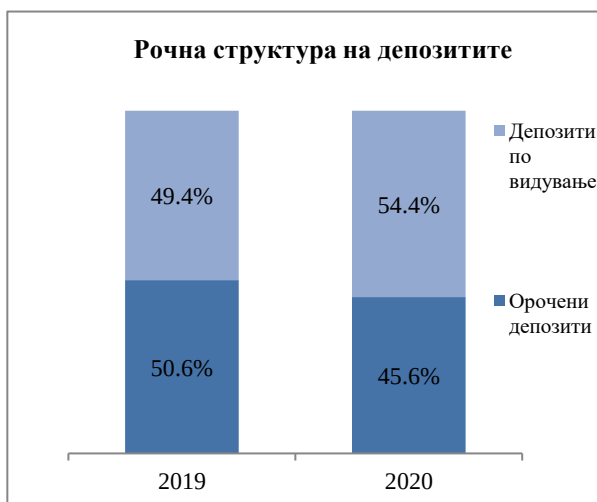
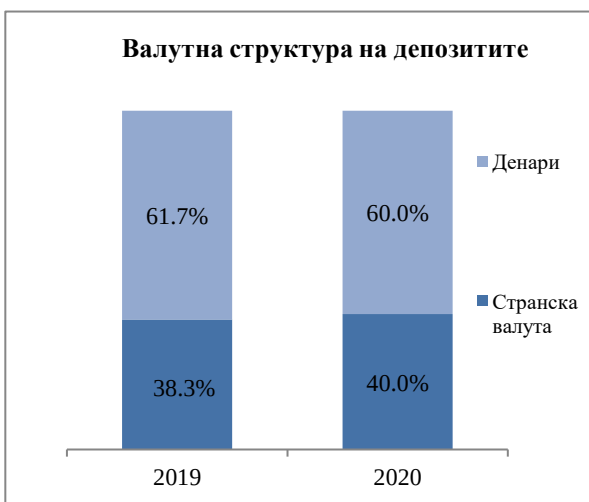
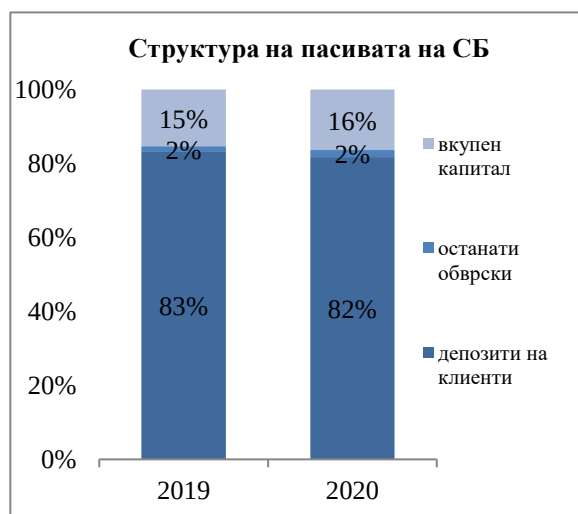
Вкупните средства на Банката на крајот од 2020 година изнесуваа 1.718,3 милиони евра, што е за 97 милиони евра или 6% повеќе во споредба со 2019 година. Банката продолжи да го подобрува својот прудентен пристап со рамномерен раст, соодветна ликвидност и

силна капитална база. Во тој контекст, просечната стапка на ликвидност до 180 дена достигна 1,30. Вкупното кредитно портфолио изнесуваше 1.195,9 милиони евра, од кои 394,6 милиони евра отпаднаа на корпоративни клиенти, додека 801,3 милиони евра беа наменети за население.

Депозити и капитал

Депозитната база на Банката се зголеми за 4,2% или 56,5 милиони евра. Депозитите продолжуваат да бидат главниот извор на финансирање на Банката, во износ од 1.404,1 милиони евра и како резултат, на крајот од 2020 година, коефициентот на кредити во однос на депозити достигна 85,2% на бруто основа, сепак доволен за да овозможи силен кредитен потенцијал. Дополнително, Банката успеа да одржи рамномерна позиција во рочната структура на депозитите, продуцирајќи стабилни извори на средства за понатамошна кредитна експанзија.

Валутната структура на депозитната база укажува на стабилно учество на депозитите во домашна валута од 60% (61,7% во 2019 година)

Капиталот на Банката изнесуваше 281,7 милиони евра на крајот од 2020 година и како таков, тој се уште е највисок во банкарскиот сектор во земјата, обезбедувајќи солиден коефициент на адекватност и квалитетен извор на долгорочно финансирање.

Банкарство на мало

2020 година неизбежно беше нарушена од пандемијата на КОВИД – 19 што остави сериозни последици врз социо-економскиот живот. Со ограничувањата во движењето на луѓето и стоките, намалените инвестициски активности, како и новонаметнатата регулатива од страна на Владата, сегментот на банкарство на мало беше значително погоден.

Со почетокот на март, банките мораа да се прилагодат на намаленото работно време за експозитурите бидејќи карантините беа во сила, дури и по неколку дена истовремено. Ограничување на бројот на лица што може да се услужат во исто време имаше во текот на целиот период, со задолжителни маски и дистанцирање.

На почетокот на април 2020 година, по одлуката на Владата, на клиентите физички лица им беше понудено да ја одложат отплатата на кредитот за период од 6 месеци, што потоа се продолжи за дополнителни 6 месеци за најзасегнатите клиенти, до крајот на март 2021 година. Ова одложување на отплатите значително го намали потенцијалниот фонд за кредитирање кај банките.

Покрај тоа, неколку месеци во текот на 2020 година, банкарскиот систем, особено системските банки како што е Стопанска Банка АД Скопје, беше ставен во служба на владината помош за погодените граѓани, овозможувајќи исплата на еднократна парична помош преку платежни картички и банкарски сметки на над 500.000 граѓани.

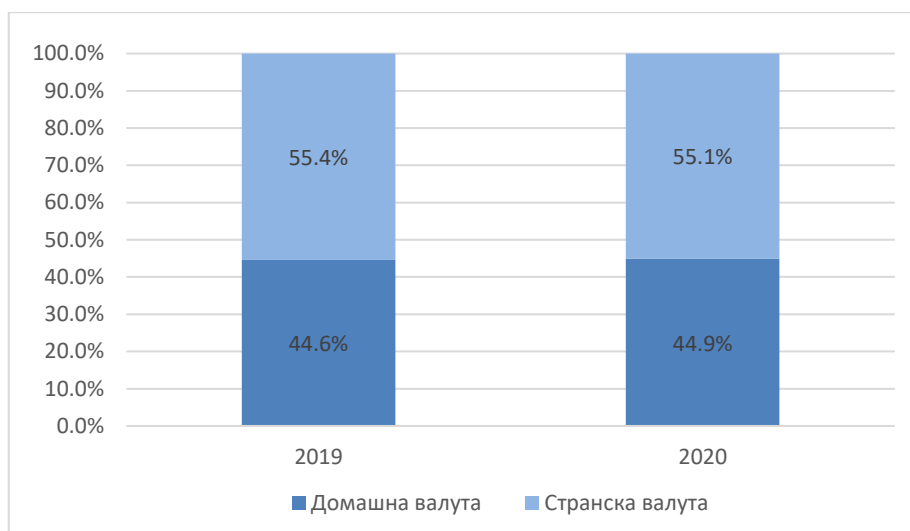
Депозити од население

Базата на депозити од население се зголеми за 4,3% во текот на 2020 година, достигнувајќи 1,07 милијарди евра, што и натаму ја одразува довербата што клиентите ја имаат во Банката.

Односот на депозити по видување наспроти орочените депозити е избалансиран, продолжувајќи го трендот од претходните години, имајќи предвид дека клиентите претпочитаа да имаат ликвидни средства во овој неизвесен период.

Друг континуиран тренд е растот на депозитите во денари, следејќи ја историјата на стабилност на домашната валута и покрај постојаното намалување на разликата меѓу каматните стапки.

Валутна структура на депозитите на население

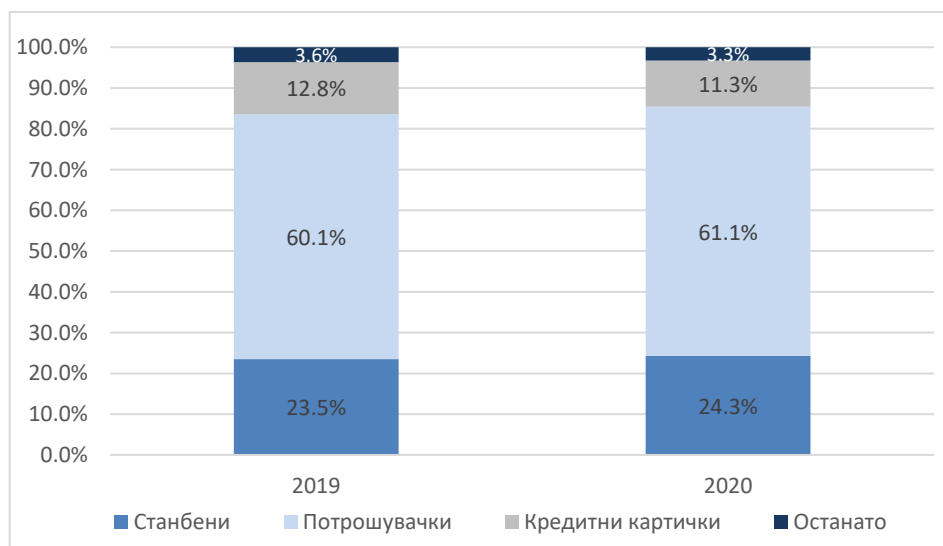

Кредитирање на население

Промотивните активности за кредитни производи беа запрени со остроиот почеток на пандемијата, а и подоцна со одложената отплата на кредити на физички лица, што влијаеше на најголемиот дел од портфолиото на Банката во првите шест месеци, а нешто помалку во вториот одложен период на отплата од септември 2020 до март 2021.

Неизвесната година резултираше со намалена активност од страна на клиентите – физички лица во целина, така што Банката се прилагоди со подолготрајни промотивни понуди со тоа што вообичаените временски рамки беа поместени и соодветно распределени низ целата година.

Кредити на население по тип

Портфолиото на станбени кредити забележа зголемување од 6,4% во споредба со 2019 година, обезбедувајќи решенија за клиенти кои инвестираат во недвижен имот за нивниот прв дом или купуваат постоечка (секундарна) недвижност. Покрај секундарната продажба на постоечки имот, новogradбите продолжуваат да се изведуваат претежно во Скопје, па Банката дополнително го проширува списокот на градежни компании за соработка.

Банката исто така продолжи да го поддржува владиниот проект „Купи кука, купи стан“ со кој се субвенционираат клиентите за купување на нивниот прв дом.

Потрошувачките кредити во текот на 2020 година пораснаа за 4,8% споредено со минатата година и во повеќето случаи беа во комплет со осигурителни производи како нов пристап на Банката воведен кон крајот на 2019 година. Бидејќи потрошувачките кредити се со најголемо учество во портфолиото, на нив најмногу влијаеше одложената отплата како и одложената потреба за потрошувачка, типична за период на пандемија.

Портфолиото на картички, најголемо во земјата, продолжува да регистрира зголемен број на трансакции со картички, особено дебитни, бидејќи многу клиенти за време на пандемијата беа охрабрани да преминат од користење на готовина кон картичка. Растот на трансакции со дебитни картички продолжи и оваа година и беше доволен за да го неутрализира сериозниот удар врз обемот на трансакции со кредитни картички, што резултираше со кумулативен годишен раст од 14% на ПОС трансакции со дебитни и кредитни картички заедно.

Банкарско осигурување

Банкоосигурителниот бизнис на СБ во својата прва година по иницијалното воведување продолжи да расте, и покрај влијанието на пандемијата, обезбедувајќи и на Банката важен безризичен приход. Растот на овој бизнис и натаму се заснова на продажба на кредитни производи во комплет со осигурителни продукти. Во текот на 2020 година, Стопанска Банка АД Скопје продолжи на вистинскиот пат со силен раст на продажбата на производи од овој тип. Животното и неживотното осигурување имаа еднаков удел, придонесувајќи во вкупниот обем на банкоосигурување на СБ.

Контакт центар и банкарски услуги преку интернет

Намаленото работно време и значителниот метеж пред експозитурите на Банката природно привлекоа повеќе клиенти преку интернет и кон нејзиниот контакт центар, кој мораше да се распространи на повеќе локации, со цел да се овозможи полн капацитет за работа со ограничувањата за персонал на метар квадратен. Позадинските активности (back office)

исто така беа погодени бидејќи вработените работеа во ротација и од дома менувајќи го темпото и форматот на утврдените активности.

24/7 контакт центарот на СБ продолжи да обезбедува постојана грижа за клиентите и изминатата година беше клучен канал за комуникација со нив. Во текот на годината, контакт центарот процесираше повеќе од 640.000 интеракции со клиенти (речиси 30% повеќе од 2019), ефикасно беше искористен за ажурирање на податоците за клиентите, за понудата за одложена отплата на кредити, за финансиската помош од државата и секако за вкрстена продажба на производи за банкарство на мало.

2020 година го регистрираше најголемиот раст на бројот на корисници на нашите платформи за дигитално и директно банкарство достапни под брендот i-bank. Фактот дека Банката имаше голема база на клиенти со дигитални податоци, им овозможи истите да ги активираат и да започнат редовно да ги користат услугите. Оттука, во 2020 година евидентираме 32% зголемување на бројот на активни клиенти во дигиталното банкарство (со најмалку една трансакција месечно) и 20% раст на бројот на дигитални банкарски трансакции од страна на физички лица.

Сегмент на мали претпријатија

Предизвиците со кои се соочи глобалната економија во текот на 2020 година наметнати од пандемијата на КОВИД – 19, беа исто така присутни и меѓу клиентите – мали претпријатија. Преку овој сегмент Банката значително придонесе за поддршка на малите бизниси кои се соочија со нарушени деловни процеси, нудејќи им финансиски совети и програми за справување со актуелните предизвици. Се разбира, Банката продолжи да го поддржува малиот бизнис со своите финансиски производи и услуги, како и да обезбедува квалитативна услуга за клиентите, што придонесе за постојан раст, како и за одржување на висок квалитет на портфолиото на мали и претпријатија.

Интегрираниот пристап за овој сегмент во области надвор од кредитирањето, како зголемување на салдото на депозити, поттикнување на платен промет, обезбедување на ПОС терминали и сл., има повеќе придобивки за сегментот на мали претпријатија и воопшто за банкарството на мало.

Корпоративно банкарство

Во година на предизвици, обележана од КОВИД-19 кризата со значително негативно влијание на вкупните економски активности, Стопанска банка успешно ја примени новата корпоративна стратегија и видливо го надмина пазарот, со што корпоративното кредитирање порасна за 12%. Со тоа, Банката го зголеми пазарното учество во корпоративно кредитирање за 1,4 п.п., достигнувајќи 14,4% на крајот на 2020 година.

Соочена со КОВИД-19 кризата, уште на почетокот на годината Банката мораше брзо да се прилагоди на новонастанатите околности и да превземе итни иницијативи во насока на поддршка на своите корпоративни клиенти во време на досега невидена криза. Во таа смисла, и во линија со регулаторната рамка, Банката изврши детална анализа на секој корпоративен клиент. Врз основа на оваа анализа, за секој клиент кој беше погоден од кризата, на индивидуална основа Банката дизајнираше соодветно бизнис решение, со кое го поддржа бизнисот на своите клиенти, истовремено штитејќи го квалитетот на кредитното портфолио.

Паралелно на овие активности, и покрај несигурноста предизвикана од КОВИД-19, Банката продолжи интензивно да им испорачува кредитна поддршка на своите корпоративни клиенти, истовремено исполнувајќи ја и својата улога за финансиска поддршка на економијата во целина.

Брендот и репутацијата на Банката, како и целосната посветеност за навремена и сеопфатна банкарска поддршка на своите корпоративни клиенти, се постојани двигатели во управувањето со корпоративното портфолио, особено во време на криза. Следствено, доследен императив е дека Банката ќе продолжи со имплементација на својата стратегија, и ќе остане верен партнер на бизнис заедницата, секогаш обезбедувајќи долгорочна вредност за своите клиенти.

Управување со ризици

Како една од најголемите финансиски институции во земјата која нуди банкарски услуги, Стопанска Банка АД Скопје е изложена на различни ризици. Банката управува со овие ризици преку сеопфатна рамка што го интегрира управувањето со ризиците во секојдневните деловни активности и стратешкото планирање. Главната цел на функцијата за управување со ризик на Банката е да го заштити интересот на своите клиенти и акционери преку разумно управување со ризикот поддржан од силна култура на ризик, како и изобилство на ликвидност и силна капитална база.

Ефективното управување со ризиците бара тоа да се спроведува низ целата банка. Структурата за ризик и контрола на СБ се заснова на моделот на управување со „три линии на одбрана“, воведен во 2019 година. Секоја линија има специфична улога и дефинирани

одговорности, при што извршувањето на задачите се разликува од контролата на истите. Трите линии тесно соработуваат за да ги идентификуваат, проценат и митигираат ризиците. Прво и најважно, бизнисот (вклучувајќи ги и функциите за поддршка) има сопственост над ризиците, со кои управува и презема одговорност (прва линија). Рамката за управување со ризици на Банката е обезбедена од функцијата Управување со ризици и Усогласеност со прописи (втора линија). Двете функции сугерираат преземање ризик и го следат профилот на ризик. Внатрешната ревизија (трета линија) обезбедува независен мониторинг, совети и увид во квалитетот и ефективноста на внатрешните контроли, управувањето со ризиците, усогласеноста со прописите и управувањето со Банката.

Функцијата за управување со ризици на СБ го поддржува Управниот одбор при формулирање на апетитот за ризик, стратегиите, политиките и лимитите на изложеност. Исто така овозможува увид и поддршка за целата Банка за прашања поврзани со ризик. Главни финансиски ризици за СБ се кредитниот ризик, ликвидносниот ризик и пазарниот ризик. Во актуелните сложени деловни услови, СБ е исто така изложена на нефинансиски ризици како што се оперативниот, ИТ и ризикот од неусогласеност со прописите.

Примарната улога на независната функција за управување со ризици на Банката е правилно и навремено идентификување, мерење и управување со ризиците во нормални и специфични економски услови, како и надзор дали деловните активности се во согласност со стратегијата и апетитот за ризик на Банката. Со цел да се одржи адекватен профил на ризик, Банката користи алатки како што се прудентни критериуми за ризик, оценка на ризици, модели за рангирање и вреднување кои постојано се разгледуваат, валидираат и подобруваат кон најдобрите практики во банкарската индустрија.

СБ има воспоставена рамка на политики, процедури и стандарди за управување со ризици за да создаде конзистентност низ целата организација и да дефинира барања што се обврзувачки за сите деловни единици. Менаџментот на Банката е одговорен за спроведување и за придржување до политиките, процедурите и стандардите. Политиките, процедурите и стандардите редовно се ревидираат и ажурираат преку релевантните одбори за ризик за да се рефлектираат промените во барањата, пазарите, производите и практиките.

Пандемијата на Ковид-19 ја фрли светската економија во немир. Глобалната економија се намали во 2020 година, бидејќи побарувачката и понудата, трговијата и финансиите беа сериозно нарушени. Во линија со глобалните трендови, пандемијата имаше значително влијание врз домашната економија и кредитната способност на клиентите на Банката, преку нарушени деловни активности на големите и малите претпријатија, како и зголемена невработеност и намалени приходи кај населението. Одредени индустриски сегменти беа особено погодени како резултат на воведените ограничувачки мерки, како на пример ХоРеКа (хотели, ресторани и кафетерии), транспорт и туризам.

Пандемиската криза донесе потреба за интензивно следење на кредитниот и ликвидносниот ризик. Банката, исто така, изврши неколку видови на стрес-тестови и секторски анализи за да го процени потенцијалниот удар врз нејзината финансиска позиција, што ѝ помогна на СБ да дефинира соодветни митигирачки активности.

Останува цел на Банката, дури и во овие тешки времиња, да се стреми кон континуирано подобрување на рамката за управување со ризици во согласност со идните регулаторни барања и меѓународните стандарди, најдобрите практики и променливите услови на пазарот. Културата за ризик е важна интегрална компонента на управувањето со ризиците и Банката има активен пристап кон зголемување на свесноста за ризик и зајакнување на културата за ризик на сите нивоа на работење, преку соодветни обуки и работилници.

Управување со кредитен ризик

Како еден од најзначајните ризици на кои Банката е изложена, кредитниот ризик е ризикот дека Банката ќе претрпи економски загуби доколку другата страна не може да ги исполни своите договорни или други финансиски обврски кои произлегуваат од договор за кредит. Од тие причини, за Банката е од суштинско значење да се потпре врз сеопфатно знаење и разбирање на дејноста на клиентот, секторот, управувањето, целите, финансиските показатели, можностите и предизвиците со цел да преземе соодветна одлука. За таа цел, кредитните политики на СБ за прудентно кредитирање вклучуваат детална проценка на ризиците пред било која кредитна одлука и општ сет на минимум стандарди за проценка на кредитниот лимит, одобрувањето, обновувањето и следењето на кредитната изложеност. Извршените кредитни проценки се поддржани од систем за рангирање на ризиците и статистички модел на бодување кој, врз основа на разновидните инпути на квантитативни и квалитативни податоци, обезбедува квантификација на нивоата на кредитен ризик. Конечно, воспоставени се Овластени тела за кредитно одобрување со искусни и професионални членови за одобрување и обновување на кредитните изложености.

Откако ќе се воспостави кредитен однос, СБ применува процес на интензивно следење кој овозможува рана идентификација на било какво влошување на профилот на ризик на клиентот или на група на клиенти. Процесот на следење се состои од редовно ревидирање на кредитите во текот на животниот циклус на производот, внатрешна класификација на ризиците, систем за рано предупредување и системот за идентификување на сигнали за значително зголемување на кредитниот ризик SICR (Significant Increase of Credit Risk) и неможност за наплата од клиентот UTP (Unlikely to Pay), кои заедно ги идентификуваат раните сигнали на влошување на кредитоспособноста на клиентите и се стремат кон обезбедување навремено преземање на потребни дејства со цел да се минимизира загубата. Кредитната изложеност исто така континуирано се следи според воспоставени лимити на

концентрација по сектор, вид на обезбедување, географска одредница, рангирање на должникот итн., во линија со Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката.

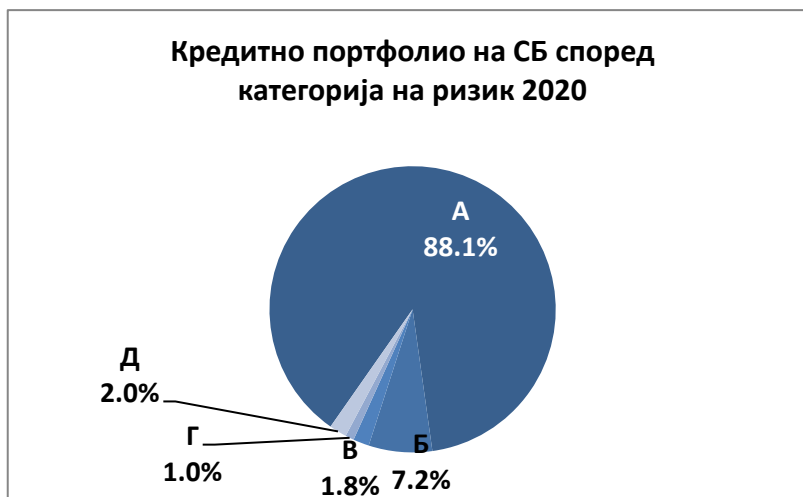
Во 2020 година, Банката се соочи со предизвикот да го процени влијанието што го имаше пандемијата Ковид-19 врз работењето на компаниите, како и врз кредитната способност на лицата вработени во тие компании, со цел да се донесе соодветна одлука за ублажување на последиците од Ковид-19, целосно во согласност со изменетата регулаторна рамка.

Во линија со најдобрите меѓународни практики, и следејќи ја методологијата и процесот на обештетување како и дополнувањата и изменетата одлука за управување со кредитниот ризик и посебните одредби заради ублажување на последиците од епидемијата на Ковид-19, Банката обезбедува адекватно ниво на резервации за потенцијални загуби по кредити кои во 2020 беа значително зголемени поради настанатата ситуација со Ковид-19.

И покрај ефектот кој пандемијата ја имаше врз светската и домашната економија, во текот на 2020 година, Банката продолжи со избалансиран пораст на кредитното портфолио кој одговара на стратегијата и репутацијата на банката. Сите нејзини цели во рамки на кредитниот ризик, алатки и јасната структура на процесите на управување со ризици се инкорпорирани во внатрешните кредитни политики и Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката, одобрени од страна на Надзорниот одбор.

Квалитет на кредитното портфолио

Во рамки на имплементираната солидна рамка за управување со кредитен ризик, СБ успеа да одржи солидно и разновидно кредитно портфолио во 2020 година. Растот на кредитното портфолио, проследено со одржување на низок и контролиран коефициент на нефункционални пласмани е една од главните стратешки цели, којашто банката успеа да ја оствари во изминатата година и покрај намалената економска активност на домашната економија, предизвикана од пандемијата со Ковид-19.

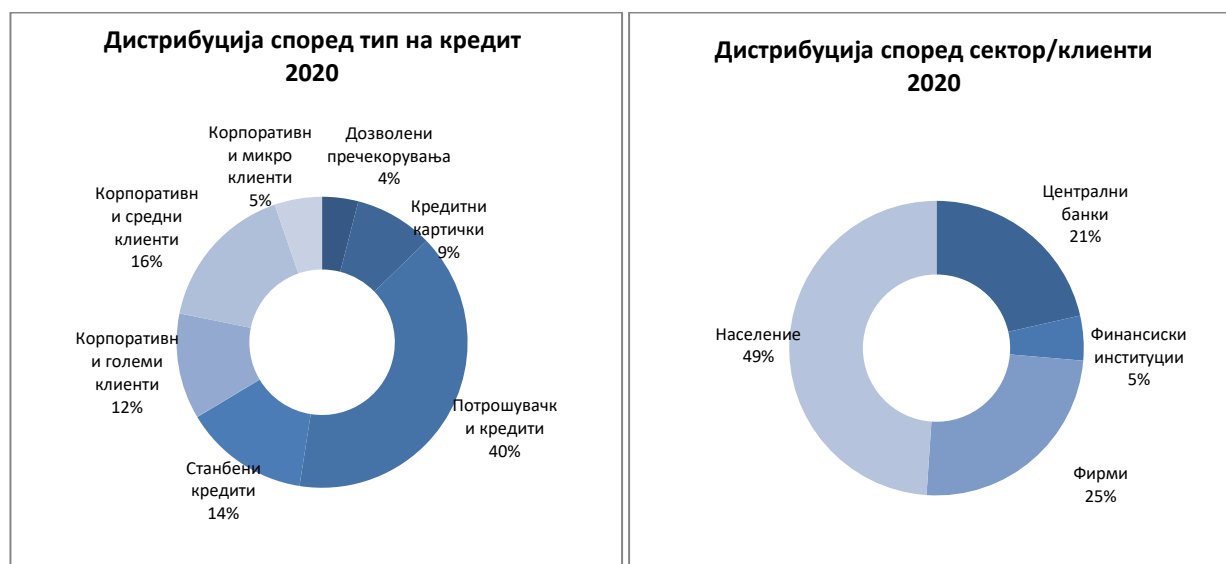

Согласно Методологијата на НБРСМ, секоја изложеност на кредитен ризик се класифицира во една од петте категории (А, Б, В, Г и Д). Изложеноста во рамки на најдобрата категорија на кредитен ризик, „А“ се намали од 91,3% во 2019 на 88,1% во 2020, најмногу за сметка на изложеноста класифицирана во „Б“ категорија, која се зголеми од 3,5% во 2019 на 7,2% во 2020 година. Ова поместување од категоријата на ризик „А“ во „Б“ е резултат на прудентниот пристап за класификација на Банката, во светло на пандемијата на КОВИД - 19. Изложеностите класифицирани во категорија „Г“ и „Д“ со висок кредитен ризик се намалија за 0,2 процентни поени во споредба со 2019 година и сочинуваат 3,0% од кредитното портфолио на Банката.

Структура на концентрацијата

Кредитниот ризик од концентрација е ризик од загуба поради недостаток на диверзификација на ризиците во портфолиото, предизвикан од релативно големи концентрации на изложености кон позитивни и во голема мера поврзани договорни страни (коминтенти). Со цел да се избегнат прекумерни концентрации на кредитен ризик, СБ има за цел да го диверзифицира кредитниот ризик и да утврди лимити кон клиенти поединци и групи на поврзани клиенти (концентрација на должници), изложеност во рамките на одреден индустриски сектор (концентрација на индустрија), вид на обезбедување, географска област итн. Утврдените лимити се ревидираат најмалку на годишна основа како дел од политиките и процедурите за кредитен ризик.

СБ ја следи кредитната изложеност во однос на поставените лимити на концентрација на редовна основа, поткрепувајќи ги заклучоците со соодветни корективни мерки.

Управување со ликвидносен ризик

Под ликвидносен ризик се подразбира ризик од загуба што се јавува кога банката не може да обезбеди доволно парични средства за намирување на своите обврски во рокот на нивното достасување, или може да ги обезбеди потребните средства со многу повисоки трошоци. Ликвидните средства СБ ги одржуваше на релативно високо ниво и во текот на 2020 година, обезбедувајќи непречено извршување на сите банкарски активности и истовремено исполнување на регулаторните барања. Зависно од рокот и валутата на расположивата ликвидност, Банката ги употребува инструментите како: готовина и депозити во Централната Банка, задолжителна резерва, меѓубанкарските пласмани и хартиите од вредност.

Ликвидносните средства на Банката прозлегуваат пред сè како резултат на повисоката депозитна основа, која претставува основен извор на финансирање на банкарските активности и растот на кредитите. Управувањето со ликвидност се извршува на дневна основа, а исто така Банката ја предвидува ликвидноста во рамки на различни сценарија. Годишната 2020 која ја одбележа ковид пандемијата, на почетокот на здравствената криза, предизвика одредени стравови кај клиентите, но Банката успешно се справи со притисокот, покажувајќи ја на најдобар начин својата отпорност на ликвидносни шокови. Банката подготви неколку ликвидносни стрес-тест сценарија, вклучувајќи и многу конзервативни претпоставки, но сите од нив ја покажаа способност и капацитетот на Банката да се справи со кризата. Веќе воспоставените ликвидносни механизми вклучуваат политики, процедури и координирани активности помеѓу првото и второто ниво на одбрана и истите овозможиле Банката да ја заврши 2020 година со повисоко ниво на ликвидни средства во споредба со 2019 година, истовремено реализирајќи пораст на кредитното портфолио.

Внатрешната контрола на управувањето со ликвидносниот ризик е составен дел на целокупниот систем на внатрешна контрола, воспоставен на ниво на целата банка. Освен стрес-тестовите поради ковид пандемијата, Банката најмалку на годишна основа врши тестирање на ликвидноста во различни услови - стрес-сценарија, за да се утврди влијанието на различни ризични фактори (интерни и екстерни) врз ликвидноста на банката, да се подготви банката за работа во вонредни услови, да се оценат можностите за раст на банката или да се утврди најдобриот извор за финансирање на новите активности/производи.

Регулаторни обврски

Просечното исполнување на денарската задолжителна резерва изнесуваше 100,2%. Стапките на ликвидност се одржуваа над пропишаните минимални прагови (кој изнесува 1.0), односно на 31.12.2020 истите изнесуваа 1,63 за 30-дневната стапка и 1,30 за стапката од 180 дена.

Учество на најголеми дваесет депоненти во просечниот износ на вкупните депозити на банката на 31.12.2020 е 13.43%, што претставува ниско ниво на концентрација т.е. добра диверзификација.

Отворената девизна позиција исто така се следеше на дневна основа, а нејзиното движење беше во рамките на дозволените регулаторни прагови од +/- 30% во однос на регулаторниот капитал.

Структура на ликвидни средства

Банката одржува оптимална структура на ликвидни средства согласно нејзините потреби и пошироките потреби за управување со активата и пасивата.

Во текот на 2020 година, просечната структурата на ликвидносни средства е следна:

- Готовина и депозити кај НБРСМ – 5% од ликвидносните средства
- Задолжителна резерва - 26% од ликвидносните средства
- Меѓубанкарски пласмани - 18% од ликвидносните средства
- Хартии од вредност - 51% од ликвидносните средства

Нивото на високо ликвидни средства изнесува околу 30% од вкупните средства на Банката.

Операции на финансиските пазари

Стопанска Банка е една од првите поддржувачи на девизниот пазар. Со тоа активно ги поддржува корпоративните клиенти, физичките лица, институциите и банките. Она што вреди да се спомене е дека во текот на 2020 година, учеството на физичките лица беше зголемено во споредба со претходните години, во услови на влошени глобални, економски услови, кога нормалниот проток на добра и услуги беше загрозен. Во координирани активности со Централната банка, која беше главен снабдувач на странски ефективни пари,

Банката успеа да ја задоволи секоја потреба на клиентите по пониски трошоци во споредба со конкуренцијата и претходните години.

Остварениот промет на девизниот пазар во текот на 2020 година изнесуваше 851 милиони евра, при што најголем дел од трансакциите беа во ЕУР (85%) и УСД (12%).

Управување со ризикот од промени во каматните стапки

Ризикот од промена на каматните стапки претставува веројатност дека промените во каматните стапки може негативно да влијаат врз вредноста на финансискиот инструмент, портфолиото или Банката како целина.

Процесот на СБ за управување со ризикот од промена на каматни стапки го одразува апетитот за ризик на Банката, деловните активности, севкупното оперативно опкружување и пазарните услови, имајќи ги во вид можните промени на каматните стапки и нивното влијание врз добивката и економската вредност на капиталот на Банката.

Банката ја анализира чувствителноста на нето каматните приходи и вредноста на капиталот од промената на каматните стапки. Оваа чувствителност произлегува од различните периоди на достасување како и од периодот на преоценка на различните позиции во билансот на состојба. Оценката на ризикот од промена на каматните стапки се врши преку следење на изложеностите кои произлегуваат од портфолиото на банкарски активности, земајќи го во предвид фактот дека нема портфолио на тргување чувствително на каматни стапки во билансот на состојба на СБ.

Главната цел на Рамката за управување со ризикот од промена на каматните стапки на Банката е да го ублажи ризикот од настанување на загуби што произлегуваат од промените на пазарните каматни стапки на прифатливо ниво со соодветно моделирање на структурата на каматно чувствителните билансни и вонбилансни позиции.

СБ континуирано управува со изложеностите кон ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности (IRRBB) преку воспоставување соодветна структура на позиции чувствителни на промени на каматните стапки, со цел тие средства и обврски чувствителни на промена на каматните стапки да бидат во силна корелација, што резултира во незначителен јаз помеѓу преоценката и достасаноста, а со тоа и ниско ниво на изложеност на ризик од промена на каматните стапки.

На крајот од 2020 година, коефициентот на вкупната нето пондерирана позиција во однос на регулаторниот капитал беше многу под регулаторниот максимум од 20% и резултираше во незначителна изложеност кон ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности (IRRBB).

Управување со валутен ризик

Во рамките на дневното управување со ликвидноста, Банката води сметка и за управување со валутниот ризик, односно отворената девизна позиција. Валутниот ризик е ризикот од загуба заради промена на меѓувалутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути. Примарна цел на управувањето со структурата на валутната изложеност на Банката е да се намали влијанието од флукуациите на девизните курсеви.

Системот за идентификација, мерење, следење и контрола на валутниот ризик или девизниот ризик ги опфаќа сите активности и трансакции на Банката кои ги вклучуваат билансните и вонбилансните позиции кои се водат во странска валута и во денарски позиции со девизна клаузула. Структурата на билансот на состојба на СБ се состои од средства и обврски во различни валути, но воглавно во МКД и ЕУР.

СБ управува со валутниот ризик со следење на отворената девизна позиција на дневна основа, обезбедувајќи усогласеност со прописите и интерните лимити на изложеност во основните валути, поодделно, како и на агрегатно ниво, и на тој начин СБ пресметува отворена девизна позиција за секоја странска валута присутна во нејзиниот биланс на состојба. Банката ја одржува агрегатната девизна позиција согласно регулаторните барања во соодветната регулаторна рамка т.е. истата не надминува 30% од сопствените средства на Банката.

Во 2020 година, процесот на управување со валутен ризик беше реализиран во рамките на воспоставените лимити и рамки.

Управување со оперативен ризик

Со цел конзистентно да управува со и спречува оперативни ризици кои резултираат од несоодветни или паднати системи, внатрешни процеси, човечка грешка или надворешни влијанија, СБ применува сеопфатна Рамка за управување со оперативниот ризик (ORMF). Оваа Рамка има за цел да ги задржи оперативните ризици во границите на профилот на умерен / низок ризик и да ги минимизира оперативните загуби.

СБ има сеопфатна и високо квалитетна Рамка за управување со оперативен ризик (ORMF), со цел да:

- Промовира свесност за оперативниот ризик и култура за ризици во целата Банка, на тој начин понатаму придонесувајќи за ефикасен процес и ефективна контрола
- Воспостави комплет на фундаментални стандарди за управување со оперативниот ризик во Банката што води кон избегнување на неочекувани и катастрофални загуби и минимизирање на очекуваните загуби
- Осигури дека деловните цели се исполнуваат со контрола на ризиците

- Обезбеди економичност при работењето со намалување на обемни издатоци и избегнување на прекумерни или застарени контроли
- Обезбеди конзистентност со соодветни најдобри практики и усогласеност со регулаторните (квантитативни и квалитативни) барања
- Го подобри користењето на регулаторниот капитал, во врска со оперативниот ризик

Во текот на 2020 година, СБ ја надгради својата Рамка за управување со оперативен ризик (ORFM), во согласност со најдобрите практики, како и со политиките за внатрешно управување и во согласност со сите регулаторни барања, со цел да се олесни процесот на поинформирано донесување одлуки за ризиците, што резултира во оптимално справување со оперативниот ризик. Следните политики за управување со оперативен ризик беа воспоставени во склоп на утврдената рамка:

- Политика за управување со внатрешни настани (IEM Policy)
- Политика за клучни индикатори на ризик (KRI Policy)
- Политика за самопроценка и контрола на ризици (RCSA Policy)
- Политика за анализа на сценарио (SA Policy)

Исто така, како дополнение на управувањето со политиката за оперативен ризик, беа имплементирани четири нови упатства, за секоја компонента одделно.

Севкупниот фокус на процесот за управување со оперативен ризик (ORM процесот) во 2020 беше на понатамошно зајакнување на функцијата за управување со оперативниот ризик во целата банка, подигнување на културата за оперативен ризик и свесноста за прашањата од оперативен ризик, како и зајакнато следење на изложеноста на оперативен ризик, што се постигнува со интензивна проактивна улога од страна на Секторот за управување со ризици, со намера изложеноста на оперативен ризик да се елиминира или ублажи во согласност со деловните и ризично прифатливи цели на Банката.

Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест

Одржувањето силна капитална база како предуслов за раст на бизнисот и апсорбер на сите можни ризици претставува приоритет и главен фокус на Банката. Вкупниот регулаторен капитал на Банката со состојба од 31.12.2020 година изнесуваше 225,4 милиони евра, од кои основниот капитал (Tier 1) изнесуваше 223,9 милиони евра, а дополнителниот капитал (Tier 2) изнесуваше 1,5 милиони евра, што резултираше во коефициент на адекватност на капиталот од 16,8% со состојба од 31.12.2020 година.

Како дел од прудентно воспоставената Рамка на управување со ризици, Банката редовно спроведува Интерен процес на оценка на адекватноста на капиталот (ИСААР) и ја оценува отпорноста на адекватноста на капиталот преку стрес тестирања, при тоа земајќи ги во предвид тековните околности и ризиците кои доминираат во моментот на стрес-тестирањето, предвидувајќи ги очекуваните ризици. Интерниот процес на оценка на адекватноста на капиталот (ИСААР) на Банката потврдува дека капиталот на СБ е доволен за покривање на сите материјални ризици на кои е изложена Банката, како и дека утврдениот вишок на капитал е повеќе од доволен да ги покрие сите ризици кои не може адекватно да се квантифицираат, но на кои Банката е изложена во текот на своите редовни бизнис активности. Како што е пропишано, стрес тестирањата се исто така интегрален дел од рамката за управување со ризици, особено потребни да обезбедат проценка и да обрнат внимание на големината на финансиските загуби и нивното влијание врз севкупниот бизнис, вклучувајќи ја и адекватноста на капиталот. Во текот на 2020 година, Банката спроведе различни стрес тест сценарија за да се испита во однос на чувствителноста на претходно утврден сет од екстремни но веројатни шокови, вклучувајќи и стрес тест сценарио кое ги опфаќа специфичните негативни околности кои се резултат на COVID 19 пандемијата. Стрес тестирањата го земаа во предвид влијанието од различни сценарија од доменот на кредитниот ризик, ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности, ликвидносниот ризик, валутниот ризик и оперативниот ризик, како и сценарија кои вклучуваат комбинација од сите ризици.

Резултатите од стрес тестирањата докажаа дека Банката може да се справи и е отпорна дури и на многу песимистички претпоставки. Таквата отпорност воглавно го одразува прудентното управување со ризиците, добро воспоставениот бизнис модел, стратегијата, системите и процедурите кои овозможуваат одржлива и силна капитална база и позиција на висока ликвидност, како силен штит од сите можни ризици и шокови.

Активности за контрола на усогласеноста со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот

Во текот на 2020 година, Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите спроведе голем број на активности за следење на примената на сите релевантни новини во домашната и меѓународната регулатива поврзани со банкарското работење преку постојана имплементација на ефикасен систем за контрола на активностите на СБ во согласност со важечките домашни и меѓународни прописи. Овие активности вклучуваа:

- Воспоставување на ефикасни интерни процедури и организациони структури за идентификување, следење и управување со можните ризици поврзани со усогласеноста на СБ со важечките прописи;

- Континуирана обука на вработените на Банката;
- редовно, најмалку на месечно и на полугодишно ниво, доставување на извештаи до Управниот одбор и до Надзорниот одбор;
- континуирана соработка со релевантните надворешни институции во согласност со Законот за банките;
- редовно поднесување на извештаи до даночните органи на САД во согласност со Законот FATCA, итн.,

со што се обезбедува добра репутација и кредибилитет на СБ нејзините акционери, клиенти, инвеститори, регулаторни и супервизорски органи и други надлежни институции како и развој на култура за усогласеност со прописите кај сите вработени на СБ.

Во врска со активностите за Спречување на перење пари (СПП) и Борбата против финансирање на тероризам (БФТ), во текот на 2020 година Секторот спроведе низа активности за примена на мерките и активностите согласно Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (Закон), како и за подобрување и натамошно усовршување на интерните системи и процеси што се користат во Секторот на дневна основа. Исто така, во текот на 2020 година бројот на вработени во Секторот беше одржуван на ниво предвидено согласно со одредбите од Законот.

Секторот за контрола на усогласеноста на работењето со прописите ќе продолжи да ги врши своите редовни активности во насока на одржување и зајакнување на културата за усогласеност со прописите во рамките на СБ, како и постигнување севкупна усогласеност на работењето на Банката со релевантната регулатива како нејзина главна цел.

Заштита на лични податоци

Приватноста и довербата на клиентите е од најголема важност за Стопанска Банка АД Скопје, имајќи ја во предвид природата на банкарското работење и податоците кои ги прибираат банките за нивно секојдневно работење. Банката има двајца Официри за заштита на лични податоци и цел тим составен од правни и ИТ експерти кој им помага наведените лични податоци да бидат:

- собрани на етички и законски начин,
- собрани за конкретни, јасни и легитимни цели, и
- чувани безбедно и само за периодот потребен за исполнување на целите на прибирање и обработка.

Според тоа, Банката има воведено процедури и имплементирано системи кои овозможуваат контролирана безбедна обработка на информациите. Понатаму, Банката има

усвоено нова Политика за заштита на личните податоци, која е усогласена со Општата регулатива за заштита на личните податоци (GDPR) на Европската унија.

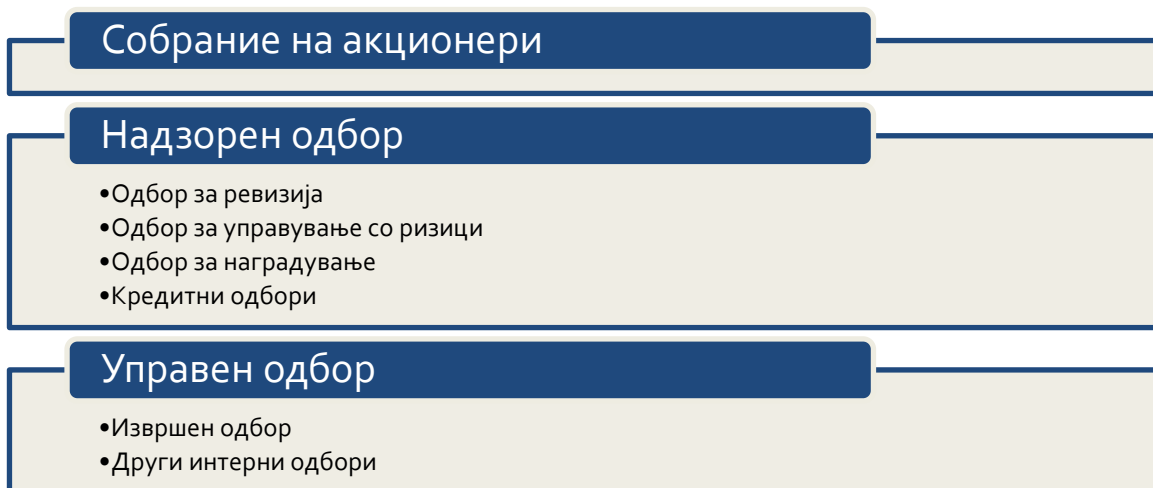
Вработените во СБ целосно разбираат дека тие треба да се придржуваат кон тајноста и да ја заштитуваат доверливоста на сите податоци или информации во врска со Банката и нејзините клиенти од намерно или ненамерно откривање на неовластени лица дури и по укинувањето на нивниот пристап до таквите информации и/или раскинување на нивниот договор за вработување со Банката.

Имајќи предвид дека новиот Закон за заштита на личните податоци беше усвоен на 16-ти февруари 2020 година, а стапува на сила на 16-ти август 2021 година, Банката започна сет на активности за целосно да се усогласи со новите регулаторни барања и највисоките стандарди за заштита на личните податоци.

ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ ЗА 2020 ГОДИНА

Стопанска банка АД – Скопје (СБ) е една од најголемите, најпрофитабилните и најсолидните системски банки во земјата со високо софистициран и ефикасен систем на корпоративно управување воспоставен преку следење на најдобрите практики, стандардите на НБГ Групацијата, соодветната регулатива, како и стратешките потреби на Банката и нејзините заинтересирани страни. Одговорното корпоративно управување е највисок приоритет за Банката што поддржува целосно спроведување на нејзиниот деловен план со оперативна извонредност и интегритет.

Имајќи ја предвид глобалната пандемија од вирусот Covid-19 и ефектот во целокупниот социјален и економски живот, Банката беше примарно фокусирана на справување со кризата а притоа обезбедувајќи неопходна финансиска поддршка за граѓаните и компаниите. Пред се, во фокус беше имплементација на сите мерки за заштита на здравјето на вработените и клиентите на СБ како и обезбедување на континуитет во работењето како нужен предуслов за остварување и на деловните цели.

Следниот Извештај се презентира на акционерите на СБ и на јавноста во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка.

1. Органи на СБ

1.1. НАДЗОРЕН ОДБОР

Надзорниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 7 членови, од кои 2 се независни, со утврден мандат од четири години, а ги именува Собранието на акционери. Составот на Надзорниот одбор во 2020 година е следен:¹

1. **Маринис Стратопулос, Претседател на Надзорниот одбор на СБ,** Генерален извршен директор на НБГ Кипар ДОО;
2. **Анастасиос Лизос, член на Надзорниот одбор на СБ;**
3. **Јанис Кајулис, член на Надзорниот одбор на СБ,** Раководител на Секторот за меѓународно корпоративно кредитирање, Национална банка на Грција С.А. Атина;
4. **Димитра Гудуфа, член на Надзорниот одбор на СБ,** Директор на Секторот за стратегија на Групацјата, Национална банка на Грција С.А. Атина;
5. **Владимир Филиповски, независен член на Надзорниот одбор на СБ,** професор, Економски факултет – Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Скопје; и
6. **Сашо Косев, независен член на Надзорниот одбор на СБ,** професор, Економски факултет – Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Скопје.

Последната самооценка на Надзорниот одбор потврдува дека сегашниот состав на Надзорниот одбор е таков што неговите членови имаат колективно и индивидуално знаење, способности и стручно искуство како и интегритет и репутација соодветни за системска банка како СБ. Освен тоа, сите членови на Надзорниот одбор посветуваат соодветното време и фокусирање на нивните надзорни и стратешки одговорности.

Сите критериуми за независност се запазени и во извештајниот период не е пријавен никаков судир на интереси од ниту еден од членовите на Надзорниот одбор.

Одговорностите на Надзорниот одбор се утврдени во член 89 од Законот за банки и истите се инкорпорирани во Статутот на СБ, како што е подолу наведено:

1. одобрува деловна политика и развоен план на СБ и ја следи нивната имплементација;
2. именува и разрешува членови на Управниот одбор на СБ;
3. именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици на СБ;
4. именува и разрешува членови на Одборот за ревизија на СБ;

¹ Г-динот Х. Христодулу, Генерален директор за финансии и член на Извршниот одбор на НБГ Групацјата беше именуван за нов член на Надзорен одбор од страна на Собранието на акционери на 04.03.2020 година. Гувернерот на Народна банка даде согласност за именувањето на 04.03.2021 година.

5. одобрува финансиски план/Буџет на СБ;
6. го организира Секторот за внатрешна ревизија, именува и разрешува директор на Секторот за внатрешна ревизија и ја следи неговата/нејзината работа;
7. одобрува годишен план на Секторот за внатрешна ревизија;
8. одобрува политика за сигурност на информативниот систем;
9. одобрува политики за управување со ризици на СБ;
10. одобрува политика за судир на интереси која утврдува можен судир на интереси и мерки и активности за негово избегнување;
11. во согласност со деловниот план, развојниот план, финансискиот план / Буџет и политиката за избегнување судир на интереси, одобрува политика за наградување;
12. одобрува и спроведува политика за избор, следење на работењето и разрешување на членови на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор на СБ;
13. разгледува извештаи за работењето на Управниот одбор на СБ;
14. разгледува извештаи за работењето на Одборот за управување со ризици на СБ;
15. разгледува извештаи за работењето на Одборот за ревизија;
16. разгледува извештаи за работењето на Секторот за внатрешна ревизија;
17. разгледува извештаи за работењето на Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите;
18. одобрува годишна сметка и финансиски извештаи на СБ;
19. одобрува изложеност кон поединечно лице од над 10% од сопствените средства на СБ, или 10,000,001 евра, со исклучок на изложеност врз основа на купување на хартии од вредност издадени од Народна Банка и Владата на РСМ;
20. одобрува трансакции со поврзани лица со СБ во износ од над 6.000.000 денари;
21. одобрува стекнување на капитални удели и купување на хартии од вредност во износ повисок од 5% од сопствените средства на СБ, освен купување на хартии од вредност издадени од Народна банка и Владата на РСМ;
22. одобрува предлог на Одборот за ревизија за назначување на надворешно друштво за ревизија, или предлог за раскинување на договорот со надворешното друштво за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
23. одобрува Политика за вршење на внатрешна ревизија;
24. разгледува извештаи од супервизијата, други извештаи доставени од Народна банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно превзема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на СБ;
25. одобрува годишен извештај за работењето на СБ и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
26. разгледува извештај од надворешното друштво за ревизија и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
27. одобрува Кодекс на етика на СБ;
28. одобрува Кодекс на корпоративно управување на СБ;

29. одлучува за делумно или целосно отпишување на кредитна изложеност врз основа на анализа за извршено отпишување подготвена од надлежниот сектор во банката;
30. разгледува извештај за трансакции со субјекти поврзани со банката, како и за износот на одобрени кредити и други форми на изложеност на лицата со посебни права и одговорности во банката, најмалку еднаш квартално; и
31. извршува други активности во согласност со важечките закони и одлуки на Народната банка.

****Работењето на Надзорниот одбор е подетално презентирано во Годишниот извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2020 година, доставен до Собранието на акционери на СБ.*

1.2. Одбори на Надзорниот одбор на СБ во извештајната година

Надзорниот одбор има формирано одбори со цел да ја подобри ефикасноста на своето работење преку справување со сложени работи во помали групи и нивна подготовка за целиот Надзорен одбор. Освен тоа, Надзорниот одбор има делегирано поединечни права за донесување одлуки на одборите до степен до кој е законски дозволено согласно соодветната законска регулатива и интерните одредби на Банката.

Нема значајни промени во структурата на одборите на Надзорниот одбор, односно Надзорниот одбор на СБ имаше три одбори во извештајниот период: Одбор за ревизија, Одбор за управување со ризици и Одбор за наградување.

А) ОДБОР ЗА РЕВИЗИЈА

Одборот за ревизија на Стопанска банка АД - Скопје се состои од пет членови кои ги именува Надзорниот одбор со мандат од две години. Повеќето од членовите (3) се членови на Надзорниот одбор, а останатите два члена се независни од кои еден член е овластен ревизор. Членови на Одборот за ревизија во 2020 година беа:

1. Антонио Велјанов, претседател на Одборот за ревизија (независен член и овластен ревизор);²
2. Анастасиос Лизос, заменик претседател на Одборот за ревизија (претставник од Надзорниот одбор);
3. Димитра Гудуфа, член (претставник од Надзорниот одбор);
4. Владимир Филиповски, член (претставник од Надзорниот одбор); и
5. Зорица Божиновска-Лазаревска, член (независен член).³

² Г-дин Велјанов е исто така член на Институтот на овластени ревизори на Република С. Македонија, без надоместок.

³ Проф. Божиновска-Лазаревска беше именувана за независен член на Одборот за ревизија на 26.03.2020 година на позицијата на Проф. Јадранка Мршиќ.

Одговорностите на Одборот за ревизија се строго утврдени во Законот за банки, кои се пренесени во Статутот на СБ. Накратко, Одборот за ревизија е одговорен за разгледување на интегритетот на сметководственото и финансиското известување, разгледување и оценување на системите за внатрешна контрола и други слични активности кои обезбедуваат поддршка на Надзорниот одбор при неговата контролна функција. Подетално, *меѓу другото*, во текот на 2020 година Одборот за ревизија:

- ги разгледа (кварталните) извештаи на Секторот за внатрешна ревизија и неговите останати документи за известување и планирање, вклучувајќи ја и Политиката на Секторот за внатрешна ревизија,
- ги разгледа (кварталните) извештаи на Одборот за управување со ризици,
- изврши (квартално) разгледување на финансиските извештаи за консолидациски цели,
- ја одобри одлуката за утврдување на предлог за избор на надворешно ревизорско друштво,
- ги одобри Сметководствената Политика и Процедурата за прифаќање на ризик на СБ, и
- ги разгледа извештаите и плановите за усогласеност на работењето на Банката со прописите пред нивно доставување до Надзорниот одбор.

Како заклучок, Одборот за ревизија го следеше Годишниот план за работа и ги изврши своите должности во целосна усогласеност со соодветните законски прописи односно легислатива и стандардите на корпоративно управување.

Б) ОДБОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Одборот за управување со ризици на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 8 членови кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици е две години. Со состојба на 31 декември 2020 година, членови на Одборот за управување со ризици на СБ се следните:

1. Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор, претседател;
2. Тони Стојановски - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор, член;
3. Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор, член;
4. Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор, член;
5. Илиас Пападопулос – Сениор директор за кредитен ризик, член;
6. Мирјана Трајановска – Сениор директор за ликвидност и финансии, член⁴;

⁴Г-ѓа М. Трајановска е исто така претседател на Надзорниот одбор на клириншката куќа КИБС АД Скопје.

7. Владимир Тренески – Сениор директор за корпоративно банкарство, член;
8. Мирко Аврамоски - Директор на Секторот за наплата, член; и
9. Весна Ненчева - Директор на Секторот за управување со ризици, член.

Членовите на Одборот за управување со ризици, освен условите утврдени со Законот за банки, треба да имаат најмалку три години искуство во областа на финансиите или банкарството. Одговорностите на ОУР се следните:

1. Перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на СБ и идентификување на прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите како резултат на изложеноста на СБ на ризик;
2. Воспоставување политики за управување со ризици и следење на нивната имплементација;
3. Следење на прописите на Народна банка кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на работењето на СБ со тие прописи;
4. Оценување на системите на СБ за управување со ризици;
5. Утврдување на краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена СБ;
6. Анализирање на извештаите за изложеност на ризик на СБ подготвени од страна на службите за оценка на ризик на СБ и предлагање стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
7. Следење на ефикасноста на функционирањето на системите за внатрешна контрола за управувањето со ризици;
8. Анализирање на ефектите од управување со ризиците врз перформансите на СБ;
9. Анализирање на ефектите од предложените стратегии за управување со ризиците, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
10. Оценување дали одредувањето на цени за производите и услугите на Банката е во согласност со нивото на превземени ризици и во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
11. Го информира, најмалку еднаш на секои три месеци, Надзорниот одбор на СБ за промените во ризичните позиции на СБ, промените во стратегиите за управување со ризиците, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на СБ, како и за превземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите; и
12. Одобрување на секоја изложеност кон поединечно лице повисока од 10% а до 20% од сопствените средства на СБ.

В) ОДБОР ЗА НАГРАДУВАЊЕ

Од месец ноември 2013 година, Одборот за наградување му помага на Надзорниот одбор во спроведувањето на Политиката за наградување на СБ.

Во согласност со Политиката за наградување на СБ, Одборот се состои од три членови на Надзорниот одбор, чие мнозинство треба да бидат независни членови, вклучувајќи го неговиот претседател, именувани од страна на Надзорниот одбор. Според тоа, во текот на 2020 година, членови на Одборот за наградување се:

1. Владимир Филиповски, независен член на Надзорниот одбор, Претседател;
2. Сашо Ќосев, независен член на Надзорниот одбор, член; и
3. Анастасиос Лизос, член на Надзорниот одбор, член.

Мандатот на членовите на Одборот за наградување е една година, со неограничено право на реизбор се додека тие се членови на Надзорниот одбор. Одговорностите на Одборот за наградување се регулирани во Политиката за наградување на Стопанска Банка Ад Скопје и Деловникот за работа на Одборот за наградување, следејќи ги соодветните одредби на Одлуката на Народна банка за правилата на добро корпоративно управување во банките. Накратко, ОН му помага на Надзорниот одбор во утврдувањето и следењето на политиката за наградување и практиките на Банката.

Во текот на 2020 година Одборот за наградување одржа **две редовни седници**, како што пропишува локалната легислатива и во согласност со Деловникот за работа на Одборот за наградување и во еден наврат одлучуваше со писмена одлука. Следејќи го Годишниот план за работа, беа донесени следните главни точки:

- Го разгледа и одобри извештајот за наградување за 2019 година, вклучително и самоевалуација на членовите на Одборот за наградување како и Мислењето на Одборот за управување со ризици за Политиката на наградување;
- Редовно го разгледуваше трошокот за вработените и кадровската политика на Банката, осигурувајќи дека менаџментот го одржува трошокот за кадар и бројот на вработени во рамки на Буџетот;
- Го верификуваше предлогот за варијабилно наградување на раководниот кадар и на вработените во СБ за постигнување на исклучителни резултати;
- Го разгледа и дискутираше по редовниот годишен извештај на внатрешната ревизија за спроведување на Политиката за наградување.

1.3. УПРАВЕН ОДБОР

Управниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје се состои од четири членови кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор, со мандат од четири години. На 19.03.2020 година г-динот Бојан Стојаноски доби согласност од Гувернерот на Народна банка за неговото именување за нов член на Управен одбор.

Следствено, составот на Управниот одбор во текот на 2020 година беше:

1. Диомидис Николетопулос, Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор;
2. Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор⁵;
3. Милица Чапаровска-Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор, и
4. Бојан Стојаноски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор.

Членовите на Управниот одбор на СБ, освен условите утврдени со Законот за банки, имаат солидно искуство во СБ и во банкарскиот сектор на повисоки позиции и стручно познавање на работата и на банкарската регулатива.

Одговорностите на Управниот Одбор се следните:

1. Управување со СБ;
2. Претставување на СБ;
3. Извршување на одлуките на Собранието на акционери и Надзорниот одбор на СБ, односно грижа за нивното спроведување;
4. Покренување иницијативи и давање предлози за промовирање на работењето на СБ;
5. Именување и разрешување на лицата со посебни права и одговорности, во согласност со одредбите од Законот за банки и Статутот на СБ;
6. Изготвување на деловна политика и развоен план на СБ;
7. Изготвување на финансиски план / буџет на СБ;
8. Изготвување на Политика за информативна сигурност на СБ;
9. Изготвување на Годишен извештај за работењето на СБ и негово доставување до Надзорниот одбор;
10. Изготвување на Кодекс на етика на Банката;

⁵ Г-дин Стојановски е член на следниве организации:

- Македонска Берза, Претседател на Одборот на директори на Македонска берза АД Скопје; и
- Банкарска Асоцијација, Заменик Претседател (на доброволна основа).

11. Давање на претходна согласност и доставување на предлози за отпис на побарувања до Надзорниот одбор;
12. Донесување одлука за продажба на побарувања; и
13. Вршење на други активности во согласност со законот, Статутот и актите на СБ.

Со цел за помош на Управниот одбор во извршување на деловниот план на Банката, СБ има формирано Извршен одбор кој покрај генералните директори ги вклучува и Сениор директорот за ликвидност и финансии (Мирјана Трајановска), Сениор директорот за оперативни активности (Радмила Максимовиќ), Сениор директорот за корпоративно банкарство (Владо Тренески) Сениор директорот за продажба и мрежа на филијали (Татјана Калајџиева) и Сениор директор за кредитен ризик (Илиас Пападопулос), кои добиваат административно-организациска помош од Секретарот на Банката.

1.4. КРЕДИТНИ ОДБОРИ

Други тела на СБ, утврдени со Статутот, се кредитните одбори со следните структура и овластувања со состојба на 31 декември 2020 година:

1. Извршен корпоративен кредитен одбор (ИККО): се состои од 6 членови и тоа:

- Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател
- Јанис Кајулис - Извршен член НБГ Групацијата назначен од Генералниот директор за кредитен ризик на НБГ Групацијата, член
- Тони Стојановски - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Бојан Стојановски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик, член,
- Јанис Бормпакис, Претставник на Секторот за меѓународни активности на НБГ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ИККО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице за финансирање во износ од ЕУР 5.000.001 до ЕУР 10.000.000. Сите финансирања што го надминуваат износот од ЕУР 10.000.001 ги одобрува Надзорниот одбор на СБ. ИККО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно;

2. Кредитен одбор (КО): се состои од 5 членови и тоа:

- Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател
- Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член
- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Владимир Тренески – Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ од ЕУР 200.000.001 до ЕУР 5.000.000. КО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

3. Кредитен одбор за комерцијални клиенти (КОКК): се состои од 5 членови и тоа:

- Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Владимир Тренески – Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член
- Лидија Руменовска Саздова или Михаела Атанасовска Стоичковска - Директор или Заменик директор на Секторот за изготвување кредитни предлози, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОКК одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ до ЕУР 2.000.000. КОКК, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

4. Повисок кредитен одбор за мали претпријатија (ПКОМП): се состои од 4 членови и тоа:

- Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Дејан Крстевски - Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член
- Весна Ненчева и/или Емилија Стојанова Ивановска - Директор на Сектор за управување со ризици и/или директор на Сектор за управување со кредитен ризик на банкарство на мало, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ВКОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ од ЕУР 100.001 до ЕУР 500.000 и кон поединечен субјект – физичко лице од ЕУР 100.001. ВКОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

5. Кредитен одбор за мали претпријатија (КОМП): се состои од 4 членови и тоа:

- Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Дејан Крстевски - Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член
- Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов - Директор или Заменик директор на Секторот за управување со производи, член
- Весна Ненчева и/или Емилија Стојанова Ивановска - Директор на Сектор за управување со ризици и/или директор на Сектор за управување со кредитен ризик на банкарство на мало, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ до ЕУР 100.000. КОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и

регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

6. Кредитен одбор за население (КОН): се состои од 5 членови и тоа:

- Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов - Директор или Заменик директор на Секторот за управување со производи, член
- Емилија Стојанова Ивановска - Директор на Секторот за кредитен ризик на банкарство на мало, член
- Татјана Калајџиева - Директор на Секторот за продажба и мрежа на филијали, член
- Виолета Затенко - Директор на Дирекцијата за изготвување кредитни предлози за население, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

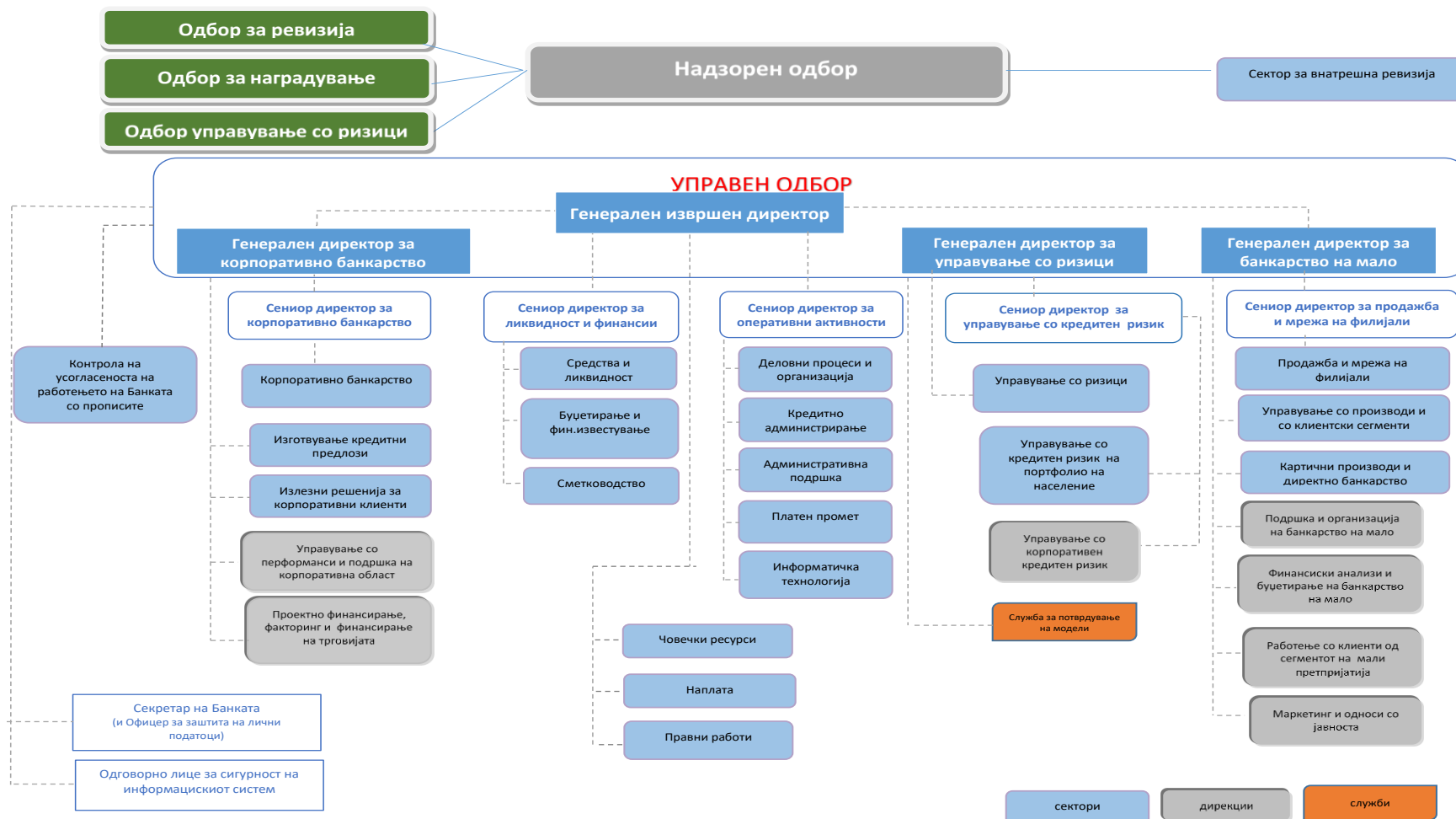
КОН одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - физичко лице во износ до ЕУР 100.000. КОН, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно. Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлука на Надзорниот одбор.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

* Кредитните одбори работат во согласност со соодветната кредитна политика усвоена од страна на Надзорниот одбор. Членовите на кредитните одбори се лица со посебни права и одговорности во СБ, или други вработени во СБ, или други лица кои се оценуваат како соодветно компетентни и искусни во односната кредитна област.

2. Организациска структура

Организациската структура на Банката ги следи најдобрите стандарди и барања од корпоративно управување и е создадена со цел да ги оптимизира бизнис процесите како би станале побрзи, поефтини и посигурни за сите инволвирани заинтересирани страни. Според Статутот на СБ, организациската структура на Банката е утврдена со Одлука од страна на Надзорниот одбор, по предлог на менаџментот. Банката е организирана во 21 сектори и мрежа од 64 филијали. Банката нема подружници.

3. Акционерска структура

Во текот на 2020 година нема значителни промени во акционерската структура: Национална Банка на Грција С.А. - Атина поседува 94,6% од обичните акции, додека 5,4% од акциите се во сопственост на останатите малцински акционери. НБГ се претставени со 5 членови во Надзорниот одбор на СБ, а останатите 2 члена се независни.

Со состојба на 31 декември 2020 година, почетниот капитал (основниот капитал) се состои од 17.460.180 обични акции со номинална вредност од МКД 201,1 по акција и 227.444 приоритетни акции со номинална вредност од МКД 400,00 по акција. Истите се регистрирани и се водат во Централниот депозитар на хартии од вредност на РМ. Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза, подсегментна законска котација, а кодот под кој тие котираат е: СТБ (обична акција) ИСИН број МКСТБС101014 и СТБ (приоритетна кумулативна акција) ИСИН број МКСТБС120014.

4. Исплата на дивиденда и Политика за дивиденда

По приватизацијата на Стопанска банка во 2000 година, примарна цел на главните акционери беше да се реструктурира Банката во стабилен, солиден и доверлив фактор во економијата, кој ќе биде столб и партнер на клиентите. По долг период на реструктурирање и чистење на загуби од минатото, Банката почна да создава профит, кој се реинвестираше во Банката и се користеше да ја обезбеди нејзината денешна лидерска позиција.

Стопанска банка има издадено два типа на акции:

- Обични акции со право на глас: 17.460.180 со номинална вредност од МКД 201.1;
- Приоритетни акции без право на глас: 227.444 со номинална вредност од МКД 400.

Правото на дивиденда за приоритетните акции е утврдено во Одлуката за издавање акции од Втората емисија АД бр. 32 / 20.06.1991 и Одлуката за издавање акции од Четвртата емисија АД бр. 102 / 30.05.1996 година. Во согласност со овие решенија донесени од Собранието на акционери, дивидендата на приоритетните акции се утврдува во висина на каматата на орочени денарски депозити на население за период од 1 (една) година, зголемена за соодветниот процентен поен. Во согласност со овие одлуки за издавање на акции и Законот за трговски друштва, приоритетните акционери имаат право на загарантирана кумулативна дивиденда и Банката истото во целост го почитува.

Банката има стабилна и предвидлива политика на дивиденда за приоритетните акции, т.е. фиксна каматна стапка заснована врз пазарната каматна стапка што служи како референтна вредност што однапред им дава на акционерите индикации за дивидендата што ќе ја добијат.

Во однос на политиката на дивиденда поврзана со обичните акции, Банката ги зема предвид капиталот и другите регулаторни барања што треба да ги поддржат деловните потреби и аспектите на раст. По обезбедување на споменатите приоритети, останатото е предмет на дискреција на акционерите врз основа на одлука донесена од Собранието на акционери.

Следејќи ја препораката од Народната банка во однос на мерките поврзани со справувањето со пандемијата од Ковид-19, Стопанска Банка се воздржа од носење одлука за распределба на дивиденда на сопствениците на обичните акции. Дополнително, Банката одобри дел од акумулираната добивка во вкупен износ од 134,163,690 денари да се редистрибуира во добивка ограничена за распределба на акционерите, обезбедувајќи соодветна капитална адекватност и капитална поддршка за реализација на Бизнис планот во иднина.

Во однос на сопствениците на приоритетни акции, а врз основа на релевантните Одлуки за издавање на акции, Собранието на акционери одобри распределба на дивиденда во вкупен износ од 1,592,108 денари или дивиденда во бруто износ од 7 денари по акција.

5. Кодекс на корпоративно управување

Кодексот на корпоративно управување се подготвува во согласност со соодветните регулаторни барања, како и стандардите на НБГ, кои ги инкорпорираат најдобрите маѓународни практики. Собранието на акционери го усвои Кодексот на 20-тата седница одржана на 23 декември 2008 година и оттогаш тој е предмет на редовно ревидирање.

Согласно член 384-а од Законот за трговски друштва, а поврзано со Изјавата за имплементација на Кодексот на корпоративно управување (објавен на веб-страницата на СБ):

“Управниот одбор на Стопанска Банка со задоволство потврдува дека во текот на 2020 година Банката работи во целосна согласност со Кодексот за корпоративно управување, без исклучоци“.

6. Политика за конфликт на интереси

Политиката за разрешување конфликти се утврдува во согласност со Законот за банки и Статутот на СБ и истата предвидува лицата со посебни права и обврски да дадат писмена изјава за постоењето, доколку има, на конфликт на нивните лични интереси со интересите на СБ, на секои шест месеци. Личните интереси исто така вклучуваат и интереси со поврзани лица со тие лица, според одредбите во Законот за банки. Конфликт помеѓу личните и интересите на Банката постои во услови кога финансиските или од друг вид дејност или фамилијарните интереси на личноста се доведуваат во прашање при донесувањето одлуки, склучувањето договори, или извршувањето други деловни активности. Финансиските, деловните и фамилијарните интереси претпоставуваат генерирање монетарни или друг вид бенефити, директно или индиректно, од страна на тие лица. Истите не присуствуваат на дискусиите при усвојувањето на одлуките, склучувањето на договорите, или извршувањето други деловни активности доколку нивната објективност е доведена во прашање поради постоење на конфликт помеѓу нивните лични интереси и интересите на СБ. Изјава за постоење на конфликт на интереси исто така се дава пред состанок за дискутирање или одобрување одлуки, склучување договори, или извршување друга деловна активност. Писмената изјава се доставува до Надзорниот одбор и Управниот одбор на СБ, со наведување на причините поради кои постои конфликт на интереси помеѓу личните и интересите на СБ.

Во текот на 2020 година нема пријавено судир на интереси од членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор или од кој било друг член на органите на СБ.

7. Надворешни услуги

Надзорниот одбор на Стопанска банка ја усвојува Политиката за надворешни услуги што е усогласена со стандардите на НБГ Групацијата и националното законодавство, вклучувајќи ги и релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Во согласност со Политиката за надворешни услуги, Одборот за управување со ризици го разгледа списокот на надворешни услуги и ги утврди критичните / важните функции кои се од надворешен субјект и за кои се презема посебна грижа. Поточно, следниве услуги се утврдени како критични / важни функции:

- ИТ услуги (Хостинг, одржување и оперативна поддршка на основниот систем T24, SAP, SWIFT, системи за управување со картички и други системи на СБ, развој на софтвер во SAP и развој на софтвер во T24);
- Транспорт на пари;
- Картични услуги (центар за обработка на картички, процесор за е-трговија, персонализирање на картички, back-up пристап, итн.);
- Активности за рана наплата на побарувања од население; и
- Спроведување на правни постапки за наплата на долговите пред надлежните органи.

8. Политика за наградување за 2020 година

На 33-та седница на Собранието на акционери, одржана на 19 јули 2013 година, Стопанска банка усвои Политика за наградување, која е во линија со оперативната политика и бизнис стратегијата на Банката, нејзините вредности, цели и долгорочни интереси. Истата инкорпорира мерки за избегнување или минимизирање на конфликтите на интереси или било какво негативно влијание врз солидното, прудентно и добро управување со ризиците кои ги презема Банката и за превенција на прекумерно преземање на ризици, и придонесува кон заштита на капиталната позиција на Банката.

Последниот преглед и изменување на Политиката за наградување го направи Собранието на акционери на 29.05.2019 година.

Во согласност со Законот за трговски друштва и правилата од Одлуката за добро корпоративно управување, подолу е наведено наградувањето во Стопанска банка по групи. Нема никакви суштински измени во пристапот на наградување во Банката во текот на 2020 година.

I. Надзорен одбор

Во согласност со најдобрите практики, членовите на Надзорниот одбор се компензираат само со фиксен надомест, одобрен од Собранието на акционери, со цел да се минимизира каков било судир на интереси помеѓу контролата и управувањето со Банката.

a) Претставници на акционерите

Во согласност со Одлуката на Управниот Одбор на НБГ, сите службеници од НБГ С.А. Атина кои учествуваат во Надзорниот Одбор на СБ како претставници на акционерите *не добиваат* “надоместок за членство”. Информациите за нагредувањето што го добиваат како вработени во НБГ С.А. Атина се сметаат за доверливи и не може да се објавуваат.

b) Независни членови

Независните членови имаат право на надомест во нето износ од ЕУР 400 на месечна основа за нивно учество во Надзорниот одбор и нето износ од ЕУР 100 (за претседателот) и нето износ од ЕУР 50 (за членовите) по седница за нивно учество во Одборот за наградување.

Врз основа на плата и надоместоци од плата како вработени на Економскиот факултет во рамки на универзитетот Кирил и Методиј - Скопје, проф. Филиповски примил бруто износ од МКД 1.816.449 (годишно), додека пак проф. Ќосев примил бруто износ од МКД 1.447.758 (годишно).

II. Управен одбор

Во 2020, вкупен бруто износ од МКД 28.587.220 (плата од MKD 24.241.706 и надоместоци од МКД 4.345.514) е исплатен на членовите на Управниот Одбор.

III. Вработени со материјално влијание врз ризичниот профил и профитабилноста на Банката

Вработените кои потпаѓаат во оваа категорија се определуваат во Политиката за наградување на СБ. Оваа категорија го вклучува менаџментот кој е одговорен за материјални бизнис делови, управување со ризици и контролните функции во Стопанска банка АД – Скопје. Вкупно 23 вработени се вклучени во оваа група.

Вкупен бруто износ од МКД 56.649.731 (плата од МКД 49.913.742 и надоместоци од МКД 6.735.989) е исплатен на вработените со материјално влијание врз ризичниот профил и профитабилноста на Банката.

IV. Други лица со посебни права и одговорности

Други лица со посебни права и одговорности се сметаат секторските директори, замениците секторски директори и директорите за специфични прашања кои не се опфатени во претходната категорија. 15 вработени се вклучени во оваа група.

Вкупен бруто износ од МКД 33.384.428 (плата од МКД 30.109.261 и надоместоци од МКД 3.275.167) е исплатен на другите лица со посебни права и одговорности.

* На крајот од 2020 година, вкупната кредитна изложеност кон лицата со посебни права и одговорности изнесува МКД 79.899 илјади што претставува 0.57% од сопствените средства на Банката (значително под регулаторниот лимит од 3% од сопствените средства на Банката по лице со посебни права и одговорности и лицата поврзани со него).

9. Корпоративна општествена одговорност

Грижата и поддршката за заедницата се интегрирани во мисијата на Банката, и со текот на годините тоа обезбеди основа за градење на значајни и долготрајни односи со пошироката заедница.

2020 година беше година на значителни промени и предизвици за секого. Годишната ќе ја паметиме глобалната борба со пандемијата што неизбежно донесе значителни промени во социоекономскиот живот. Промените во навиките и однесувањето на луѓето се рефлектираат на работењето на компаниите, затоа неизбежно плановите и очекувањата за годината требаше да се променат. Приоритет беше ставен на одржување на здравствените системи, но и на економската стабилност, особено во областите најмногу погодени од кризата.

Во такви услови, Стопанска банка АД - Скопје никогаш не престана да им нуди поддршка, производи и услуги и на компаниите и на поединците, како и на заедницата со која Банката е силно поврзана. СБ се посвети пред сè на обезбедувањето поволни и безбедни услови за работа, инвестираше во заштита на своите вработени од КОВИД-19 и се грижеше за оние кои се заразиле. Во текот на 2020 година, повеќето активности на ООП на СБ беа насочени конмагање на здравствениот систем да се справи со пандемијата, донирајќи во неколку наврати вредна опрема што ја бараат медицинските работници во борбата за спасување животи.

Поради строгите мерки на социјално дистанцирање, немаше услови за организирање на препознатливите масовни настани на Банката, т.е. „Вози право, вози Здрав“, „Сонуваме.Менувам“ или кој било од настаните на i-bank. Целите буџети планирани за овие настани беа насочени кон помош на медицинскиот систем: Банката

донираше респираторни машини, преносна машина за рентген, надзор и GPS систем за единицата за итни случаи, маски за заштита, штитови за лице и нараквици за 9 медицински установи во земјата.

Со поддршка на заедницата во овие напорни времиња, Стопанска банка, исто така, создаде дополнителна вредност на брендот и остана во првите редови на активностите за ООП меѓу големите компании.

Останатите активности за ООП во текот на 2020 година се наведени подолу во повеќе детали:

- **Донација на медицинска опрема**, како што се: респираторни машини, преносен систем за навигација на рендгенски машини за борбата против КОВИД-19 за Министерството за здравство, Здравствен дом - Скопје и уште 9 други медицински установи низ целата земја.

- **Донација на медицинска опрема - инкубатори** за Одделот за неонатологија при Универзитетската клиника за детски болести во Скопје - Црвениот крст на Република Северна Македонија. Во чест на јубилејот, 75 години од постоењето на Банката, организира голем број на активности, вклучително и донаторска активност за набавка на инкубатори за Одделот за неонатологија при Универзитетската клиника за детски болести - Скопје, на кои Банката донираше одредена сума.

- **Патека ТОПСИ Пумпа** - вело парк лоциран во централниот градски парк беше отворен во октомври 2020 година. Оваа патека беше донација од претходните масивни настани VPVZ, наменети како игралиште за велосипедизам за младите генерации на град Скопје. Градежните работи започнаа во 2019 година, но поради пандемијата, патеката беше завршена во подоцнежна фаза.

- **Вработени во СБ** - Од почетокот на пандемијата, СБ закажа и ги покри трошоците за тестовите за ПЦР за засегнатите вработени, со што се обезбеди континуитет во работењето и спречување на ширење на вирусот меѓу тимовите. Покрај тестирањето, Банката испрати пакети CARE, содржани: свежо овошје и зеленчук, кутии со витамини, книга и цвеќиња на вработените во изолација, посакувајќи им побрзо и полесно закрепнување на COVID.

- Други активности за ООП на СБ во текот на 2020 година се:

- о Реконструкција на значително оштетеното инклузивно игралиште за деца во Крушево. Оваа донација е во согласност со веќе препознатливата поврзаност на Банката со грижата за децата со попреченост.

о Донација на 7 станици за поправка на велосипеди во Скопје, Битола, Тетово, Струмица, Прилеп, Кавадарци и Охрид, со што досега беа донирани вкупно 15 такви станици. Оваа донација е во согласност со 6-годишната инвестиција во инфраструктурата за велосипедизам и кампањите што Банката ги водеше за зачувување на животната средина со избор на еколошки градски превоз.

о Спонзорство на Северно-западна стопанска комора

Како заклучок, стратегијата за ООП на Банката во 2020 година беше насочена кон поддршка и придонес кон борбата против пандемијата и вирусот КОВИД-19. Сите овие активности ја надополнуваат нашата посветеност на клиентите и значително додаваат на брендот и вредноста на компанијата.

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ

11 ОКТОМВРИ, 1000 СКОПЈЕ
телефон: +389 (0)2 3295-295
E-mail: sbank@stb.com.mk
[http:// www.stb.com.mk](http://www.stb.com.mk)